

ELŐFIZETÉS

ELYVEN:
 Egy évre 24 kuzs.
 Egy hónap 2 kuzs.
VEHÉNY:
 Egy évre 24 kuzs.
 Egy hónap 2 k. 40 f.
KYRDEPÉNYEK:
 4-kaméras pótló or egyenár 20 H.,
 6-kaméras pótló or 16 H.
 Helyesítő kártya 10 H.
 Nyomtatási díj 10 H.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 307.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézsvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 364.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, február 20.

Mai számunk több közleményei:

- Vesérezik: A tizenkét polgár ítélete.
- A képviselőház ülése.
- Az első esküdtárszéki tárgyalás.
- A háború.
- Aradmegyei gazdasági-egylet.
- Jókai hevenőtödik évéről.
- Bozú Miksa császár gyilkosának.
- Sallai Béla dr. meghalt.
- Regény-Csarnok: A milliomos büntérsé. Ir-
 ta: M. E. Braddon.

A tizenkét polgár ítélete.

Arad, február 19.

Tizenkét polgár, tulnyomó részben kereskedő, akiket a sors épen kiválasztott, letette az esküt: — esküszöm, isten engem úgy segélljen — s ezzel a nyilvánosságot képviselő hallgatóság köréből egyszerre a bíró magas piedesztáljára emelkedtek. Jogot nyertek arra, hogy ítéljenek az eléjük tárt bizonyítékok és a törvény alapján lelkiismeretük szerint és egyedül lelkiismeretük szavára hallgatva, a vádlott bűnössége felől.

Először ítélt ma a modern esküdtárszéki intézmény keretében Aradon a tizenkét esküdt. Ítélték nagy hivatásuk tudatával, komoly méltósággal és mindenké megnyugtatására.

A vádlottat felmentették. — A bírói ítélethez profán szóval érni nem szabad. Szakbíró ítéletét sem kritizálja tollunk, annál kevésbé az esküdt bírakét, akik felelőtlen képviselői a társadalom egészének a társadalom igazait védő ítélezésben. Lelkiismeretük szerint ítélték és lelkük meggyőződése szerint úgy találván, hogy a vádlott nem bűnös a terhére rótt tetteiben, felmentették.

Mi, a kik az élet minden mozzanatában a társadalmi élő lelkiismeret szavát hallgatjuk, akik legfőbb ítélő forumul mindenben az elfogultságtól és előleges befolyásoktól ment közvéleményt ismerjük el és annak vagyunk szolgálói, teljes megnyugvással vártuk és megnyugvással hallgattuk a polgárok ítélezését. Nem mondjuk, a mit az esküdtárszékről általában frázissá koptatva hangoztatnak, hogy a szakbíró formális igazságával szemben minden esetben az anyagi igazság megvalósítója. Elhisszük és tudjuk, hogy lesznek esetek, — talán sok, adja Isten, hogy minél kevesebb — amikor az esküdtársék éppen az ugynevezett anyagi igazság ellenére fog dönteni és felment bűnösöket is. Nem az anyagi igazság az, amit mint új dolgot az esküdtársék korszakos jelentőségétől várunk, hanem az eleven igazság: a közérzés szerint való igazságosság.

Mert igazságot tenni és igazságosnak lenni — bár paradox ez a mondás —

két dolog. Anyagi igazságra a szakbíró is képes, s legtöbbször meg is adta, de ítélezése gyakran keltette azt a hatást, hogy azt mondtuk: igazságos, de mi nem így ítéltünk volna. Es a kellő korlátozásokkal a közérzésnek, ennek a szubjektív és nem anyagi igazság osztó bírónak van igaza. Sokszor a kevesebb igazság — több igazságosság. A bölcs szubjektivitás több a rideg, megkövesedett igazságnál is.

Hogy azonban az esküdték polgári igazságszolgáltatása tul ne menjen a határon, arra van hivatva mellette a törvényszék az ő állandóan segítő, támogató magyarázó és ellenőrző hatalmával. Es ebben az első esküdtárszéki tárgyalás, a melyet ma végignéztünk, ismét megnyugvást adott nekünk. A törvényszék a legnagyobb liberalitással és a legnagyobb mértéktartással teljesítette hivatását. Módot adott az esküdtéknek, hogy a tényeknek legteljesebb képét szerezzék meg maguknak, s mikor a tényeket teljesen megismérték, akkor *Fábián* Lajos dr. elnök oly világos és tiszta jogi magyarázatot adott, a mely minta lehet e tekintetben. Legveszedelmesebb pontja az esküdtárszéki eljárásnak az az intézkedés, hogy a törvényszék elnöke az ítélethez való végett visszavonulni készülő esküdtéket kitanítsa a bűnjogi fogalmaira nézve. Szinte elkerülhetetlen itt az esküdték befolyásolása és pedig legtöbbször a védelem hátrányára. A mai tárgyaláson a jogi kitanítást oly szerencsés formában hallottuk, a mely képessé tehetett minden esküdtéket az eset azonnali elbírálására és mégis semmi irányban nem praecokupált senkit.

Es végül megnyugtató az esküdték ítélő tudása is. Első tárgyalás volt a mai, gyakorlatlan, ítélezésben soha részt nem vett esküdték ültek a padon és mégis úgy vették ki részüket a tárgyalásból, a hogy az kívánatos. Helyes érzéssel értékelték az ügy fázisait s éppen az esküdték padjáról feltett kérdések vittek a ténykérdésbe világosságot s segítettek megállapítani fontos részleteket, a melyek a szakbírói és hivatalos vád és védői kérdésekre homályban maradtak. Fontos tényeket állapítottak meg az esküdték, a formákkal nem törődve, akkor is, a mikor a bizonyítás már forma szerint le volt zárva. Hogy ezt megtehették, az ismét az elnök érdeme, a ki az intézményben élő liberális szellemet teljesen vérébe vette s a formákat — a mennyire a törvény megengedi — nem sajnálta a lényegért.

Ezeket láttuk a mai első tárgyalásnál. Örömmel jegyezzük itt fel a megnyugtató eredményeket, a biztató sikert. Apró-cseprő

formális döczenései lehettek a kezdetnek — az uttörés nehéz — lényegben azonban úgy hisszük, nem utópia, az intézmény teljes bevalása, a minek reményét a törvényszék, a vád, a védelem és az ügyvédi kamara elnöke külön-külön kiemelték az első tárgyalást bevezető ünnepélyes beszédekben.

Evvel a meggyőződésünkkel üdvözöljük e helyről az új eljárást mi is, a közvéleménynek a sajtóban képviselői, a kiknek a megnyitás ünnepélyes perczében és helyén szavunk nem lehetett, sajnos azonban megfelelő helyünk hallgatókul sem akadt. Pedig — ez az egyetlen kifogásunk — ott, a hol a társadalom képviselői a nyilvánosság nevében ítélnék, ott a nyilvánosság hivatalos képviselőinek helyéről gondoskodni kellett volna. —d.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 19.

Csávossy Béla háznagy, a képviselőháznak általán elismert legnépszerűbb és legszimpatikusabb tagja, ma délelőtt élénken sürgött-forgott a folyosón, az ülésteremben, az irodákban és itt is, ott is biztatott, serkentett, parancsokat osztogatott, intézkedett. Ez azt jelenti, hogy most nagyobb a befolyása a képviselőkre, mint a pártelnököknek. Ő intézi ugyanis a piknikeket s ez az akció a mai nappal akuttá vált. Holnap lesz ugyanis a döntő bizottsági ülés, amikor is a piknik részleteit beszélük meg. Ennek a mindig vidám mulatságnak az érdekében agitált tehát a kedvelt *Csávossy*.

Ezalatt *Pulszky* nagy beszédet mondott a nemzetiségi és közigazgatási kérdéstről. Érdekes fejtegetéseit nagy érdeklődéssel hallgatta az egész Ház, végül pedig a jobboldal megéljenezte.

Szünet után *Molnár* János apát mondotta el legujabb néppárti filippikáját általános figyelmetlenség mellett.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, Darányi Ignác miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

A belügyi költségvetés.

Pulszky Ágost: A nemzetiségről kíván hosszabban szólni. Szerinte igenis a magyar nemzeti politika követése mellett s a magyar kultúra fejlesztése mellett a nemzetiségeknek is megengedhető kulturájok ápolása. De semmi esetre sem engedhető meg, hogy nemzetiségeinket akár közvetve, akár közvetlenül külföldről segélyezzék és támogatásban részesítsék. (Élénk helyeslés a szélsőjobbon.) Bizonyos átmeneti állapotnak azonban, például a legutóbbi incidensre nézve, be kellett következni a dolgok természeténél fogva. Mert régebbi jogokat

beszűntetni nem lehet. E segélyezések Romániából, Románia függetlenítése óta keletkeztek inkább. De ha ezek károsak is voltak reánk nézve, az bizonyos, hogy Romániával, keletkezése óta a legjobb és leglelkesebb baráti viszonyban állottunk és állunk. Ez mindenesetre nagy érdeme államférfiainknak, mert soha esetleg jogosult ingerültség által sem ragadtatták el magukat. (Tetszés.)

A nemzetiségi kérdésben sürgős, súlyos és nagy feladatok várnak reánk, de bizik a kormány helyes és okos politikájában, energiájában és bizik a nemzetiségek tulnyomó részének ragaszkodásában a magyar államhoz, hogy e kérdést az ország és a nemzet javára kedvezően fogják megoldani. (Élénk helyeslés.) A miket itt a nemzetiségi kérdéssről elmondott, azt elmondotta nemzetiségi választói előtt is. (Helyeslés.)

Kubik Béla: Hát a kvótakérdésről nem nyilatkozott? (Zaj jobbról.)

Pulszky Agost: Most nem arról van szó.

Szell Kálmán miniszterelnök: Ugy van! Halljuk a szónokot!

Pulszky Agost: A kik nemzetiségi vidékről jöttek fel, azok jól tudják, hogy a nemzetiségek nagy része hű az államhoz, a tulzóknak csak rövid ideig és szűk körben van befolyásuk. A hiba az, hogy a nemzetiségi értelmiség nagy része renegátok tartja azokat, akik nemzetiségük fenntartása mellett magyaroknak vallják magukat. Holott pedig ez a helyes állapot és ezek épenséggel nem renegátok, hanem igenis renegátok azok, akik e hazát megtagadják. (Helyeslés.) A nemzetiségi kérdést sem szabályrendelettel, sem törvénnyel megoldani nem lehet. A társadalomra vár a fontos feladat első sorban. — Általában sokkal kevesebbet szeretett volna e kérdéssről hallani itt a Házban. Mert ez a longum et latum való pertraktálás reakciót, de legalább is félreértést szülhet. (Helyeslés.)

Ezután a közigazgatási kérdéssről nyilatkozik. Szerinte a bürokratizmus kinövésének nem a kormányok az okai. Senki szívesen nem szaporította a hivatalnokokat, de a szükség hozta magával. A teendőket kell lejjebb szállítani és kevesíteni.

Felsorolva a közigazgatási bajokat, előadja, hogy az ellenőrzés nehézségein is segíteni kellene. Nagy baj az is, hogy az egyes hivatalnokok szeretnek hatáskörüket tullepve, reájuk illetéktelen dologba beavatkozni, esetleg intézkedni. Így pl. a kulturmérnökök, a mellett, hogy mérnökök, jogászok is akarnak lenni, s ezért sok galibát csinálnak. Szól ezután a községi jegyzőkről és konstataálja, hogy egy része, a sok jeles derék és buzgó jegyzők mellett, korrupt. (Helyeslés balról.) Ezen az erőlyesebb ellenőrzés és az állami közigazgatás fognak segíteni.

A közigazgatásban a németországi rendszert kellene követni. Ha ott egy állás üresedésben van, akkor más városokból is keresnek jó erőket, de ha nincs is üresedés, hanem a városnak tudomása van arról, hogy péld. egy másik város polgármestere nagy közigazgatási tehetség, azt igyekszik megnyerni. Képzeltető-e, hogy Budapest egy vidéki városban keres jó polgármestert?

Molnár Jenő: Ott van a szentesi polgármester. (Derűtség.)

Pulszky Agost: A közigazgatás javítása égető kérdés s ezen mielőbb segíteni kell. (Helyeslés.) Mindezek után kijelenti, hogy a költségvetést elfogadja. (Élénk éljenzés jobbról. Felkiáltások. Ot perc szünetet kérünk.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Néppárti szónokok.

Szünet után

Molnár János szívesen követné Pulszky tanácsát, a ki azt mondotta, hogy a nemzetiségekről minél kevesebbet szeretne hallani, de ő maga (Pulszky) másfél óráig beszélt e kérdéssről. Szóló különben csak egyet akar konstataálni. A néppártra két év óta azt mondották, hogy nemzetiségi agitátorok és hazaárulók, holott egy pontot kivéve semmi mást nem mondottak, mint a mostani szónokok. Az az egy pont pedig — a kivétel — így bangzik: vagy tartjuk meg a 68-iki nemzetiségi törvényt, vagy pedig revidáljuk! (Helyeslés a néppárton.) Egyebekben pedig úgy látja, hogy a szabadelvűpárt, kezdve Szell Kálmántól Pulszkyig, a hazaárulás zászlajához csatlakozott. (Derűtség.) Diszes tár-

saságban van tehát s a néppártnak nincs oka restelkedni. (Derűtség.) Ezután a választásokról szólva, helytelennek, méltánytalannak, jogszolgáltatannak és igazságtalannak mondja a mai cenzust. Ezt egyes példákkal is bizonyítja. Végül kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Smialovszky Valér a fürdő-ügy bajait tárta fel s a hazai fürdők újjászervezését kívánja. Sürgeti a közegészségügy államosítását; felkéri a kormányt a szülésznők államosítására is. A vitát holnap folytatják.

TAVIRATOK.

Fiume ügye.

Budapest, február 19. (Saj. tud. táv.) Fiuméből táviratozzák a *Bud. Tud.*-nak a következőket:

A fiumei ügy fejleményei iránt itt igen nagy az érdeklődés és biznak abban, hogy a bonyodalmak mielőbb békés kibontakozásban végződnek.

Hajószerencsétlenségek.

Madrid, február 19. (Saját tud. táv.) San Vicente de la Barquerából (Santander tartomány) jelentik, hogy ott három jármű hajótörést szenvedett és 24 ember vízbe fullt. Az oviedói parton is szerencsétlenül járt nyolcz hajó, de sorsuk még ismeretlen. Attól tartanak, hogy kettő közülük 47 főnyi legénységgel elpusztult.

A sztrájk.

Brux, február 19. (Saját tud. táv.) A mai nappali műszakban 28 aknában 3361 munkás közül 1679 állott munkába, köztük 248 vágó. 23 aknában 1503 munkással, köztük 345 vágóval dolgoznak. Az éjszaka nyugodt volt. A helyzet változatlan.

Falkenau, február 19. (Saját tud. táv.) A sztrájkoló munkások száma 4031, a dolgozó munkásoké 1912. Szombaton 131 vagon szenet bányásztak.

Karlsbad, febrnár 19. (Saját tud. táv.) A helyzet változatlan.

Választások Romániában.

Bukarvst, február 19. (Saj. tud. táv.) Tegnap két időközi képviselőválasztás volt, a melyeken a konzervatív párt jelöltjei győztek nagy többséggel.

Az első esküdszéki tárgyalás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Jelentőségteljes napja volt ma az aradi büntető törvényszéknek. A modern haladásnak a jogszolgáltatás terén nyilvánuló hatalmas vívmánya, az új bünvádi eljárásnak az esküdszékre háruló rendszere lépett ma gyakorlatilag életbe a büntető igazságszolgáltatás fényes új hajlékában.

Első lépését tette ma nálunk az új perrendtartásnak ez a kiemelkedő része, először láthatta a nagy közönség és az aradi jogászság szemtől-szembe annak a sok évi munkásságnak a gyümölcsét, ami az új törvények paragrafusaiiban észlelhető. Ünnepléses megnyilatkozások közt tette meg ezt az első lépést Justicia; a diszes esküdszéki teremben jelen lévő minden ember érezte, hogy egy hatalmas lépéssel közeledtünk a legfenségesebb eszmék egyike felé.

Polgárok fogták a kezükben Justicia pallosát, amely mintha fényesebben ragyogna most, hogy kihuzták abból a hü-

velyéből, amely sokszor utjában állott az ideálisan szép, a fenkölt igazságszolgáltatásnak.

Ezután az az ember, aki a vádlottak padjára kerül, szabadabban jelenhetik meg a bírái előtt, mert amíg az ítélet el nem hangzik fölötte, a büntető törvény neki épp oly erőssége lesz, mint ítéloinek; nem nehezedenk reá a középkorra emlékeztető igazságszolgáltatás fázisai. De viszont, ha elhangzik fölötte, hogy „bűnös“, méltóan fogja érni a büntetés, mert a polgárok döntő szavát magasztos megnyilatkozásokban — az emberiesség határain belül — sem az egyéni gyöngeség, sem a megtevélyedés nem tartóztathatja fel, nem térítheti ki az ideális igazságszolgáltatás felé törő utjából.

Az elnök üdvözlő beszéde.

Az új esküdszéki terembe csak jeggyel lehetett bejutni. Mintegy százan lehettek ott, a bíróság tagjai s az esküdteken kívül jobbára ügyvédek úgy helyből, mint a megyéből, a kiket természetesen első sorban érdekelt az új rend.

Pontban 9 órakor délelőtt vonult be a törvényszék főtárgyalási tanácsa: *Fábián* Lajos dr. kir. ítéltáblai bíró, mint elnök, *Földes* János és *Köller* János bírák, *Seress* Barna és *Bozóky* dr. jegyzők, *Meszlényi* Antal dr. kir. alügyész, valamint a védő, *Nagy* Sándor dr. ügyvéd.

Az első esküdszéki tárgyalást *Fábián* Lajos dr., a következő, nagy figyelemmel hallgatott beszéddel nyitotta meg:

Mielőtt a hivatalos működés körére áttérnénk, annak keretén kívül nem mulasztatom el, hogy a mai nap jelentőségéről néhány szóval meg ne emlékezzem és önöket, kik az év első napján elhatalmasították, új eljárás értelmében munkatársaink lettek, kikhez a mai napon első ízben van szerencsénk, legmelegebben ne üdvözlöjsem. (Éljenzés.)

Az 1896. évi XXXIII. t. cz. s az ezt kiegészítő későbbi törvények lényeges forduló pontot képeznek büntető igazságszolgáltatásunk történetében; sok nevezetes, fontos újítást tartalmaznak az eddig érvényben volt, jó részben elavult törvényekkel szemben és szemben a soha teljesen egységes megállapodásra nem jutott bírói gyakorlattal. Azt hiszem nincs kétség az iránt, hogy ez intézkedések közt legfontosabb az, a mely az esküdtbíráskodást — mely ugyan korlátoltabb hatáskörrel eddig is meg volt — a büncselekmények jelentékenyebb részére kiterjesztette; az az intézkedés uraim, mely az ítékezésbe a szakbíró mellé bevitte a mindennapi élet gyakorlati emberét, a szakképzettség és szaktudás mellé bevitte a nép eleven élő lelkiismeretét.

Nem lehet feladatomból ezuttal, de időm sincs arra, hogy az esküdszéki intézmény fontosságát hosszasan fejtegessem; — szükség sincs erre: nem oly régen volt, hogy a mi törvényszékünk is esküdtbírói szakhatáskörrel bírt, ha talán szűkebb hatáskörrel is és az urak jelentékeny részének lényegében nem új. Ismerik a gyakorlatból, de a mint látom, oly kiváló szakférfiak is vannak önök között, a kikkel szemben, az igazat megvallva, én magamat erre hivatottnak nem is érzem.

Egyre utalok csak. Az esküdszéki intézmény a tudomány és gyakorlat szerint az alkotmány egyik sarkköve, a közszabadság garanciájának, az anyagi igazság palladiumának, érvényesülhetése egyik legbiztosabb eszközének tekintették.

Ezek után legalább fővonásaiban vázolni kívánom azt a szerepkört, amelyet Önöknek az új törvény nyújt, — folytatta az elnök, s röviden jelezte a hatáskör terjedelmét, amelyet az esküdtbírók nyertek. — Nagy a felelősség, amely evvel jár, — beszélt tovább az elnök. — A rendes bíró is aggodalmas mérlegelés, töprengés, mondhatnám lelki-
meg-

rázkódás után tud odajutni, hogy oly ítéletet hozhasson, hogy lelkiismerete nyugodt legyen, a szakbíró is, akinck az ítélkezés mindennapi foglalkozása, aki bizonyos külső korlátoknak alá van vetve véleménye megalkotásában. Annál inkább áll ez Önökre, a kik egyedül lelkiismeretüknek felelősek.

Erős bennem a hit, hogy méltóan fognak Önök megfelelni és örömmel hozzák meg azt az áldozatot, melyet önöktől hivatásuk gyakorlása közben a közügy érdekében a törvény megkíván. Ennek tudatában örömmel üdvözölöm Önöket. (Éljenzés.)

A magam részéről és bírótársaim részéről annak kijelentését fűzöm ehhez és igérem ez ünnepélyes perczben, hogy mindabban, amit Önökkel való közös működésünkben a törvény az Önök támogatására kötelességünk ké tesz, a legnagyobb készséggel, a legnagyobb örömmel fogunk az Önök szolgálatára állani.

Uraim! Sokat várunk az esküdtszék intézményétől az országban; — én avval az óhajással fejezem be szavaimat, adja az ég, hogy ezek a remények itt az önök működésében a legteljesebb mérvben megvalósuljanak (Hosszantartó eljenzés.)

Az ügyész és a védő beszéde.

Meszlényi Antal dr. alügyész a vádhatóság képviselőjében üdvözölte az új aera kezdetét. Lendülettel beszédét e szavakkal kezdte: Meggyőződésem szerint a haza minden egyes polgárát hazafias lelkesedés öröm kell, hogy áthassa, hogy az új büntető eljárás életbe lépett. Letűnt korszak avult hagyományait, om-latag alkotásait semmisítette meg és új korszakot nyitott. Utárt emelt a liberális szellemnek. Oly védelmébe vette az egyéni szabadságot, a hogy soha nem volt megvédve. A bíró formához kötött szaktudása helyébe az esküdtek szabad meggyőződése lépett. *Valahányszor t. Esküdt uraim, azt fogják hinni, hogy ártatlan a vádlott, mentse fel,* mert annak az embernek átka Önökre hull. Önök csak lelkiismeretüknek, a legfőbb hatalomnak felelősek, a szerint ítélnének. A vád sohasem fog rabulisztikával harcolni Önök előtt a mindenáron való elítélésért. Az igazságot igyekszik majd Önök elé tárni, csakugy mint a védelem. Beszédét az esküdtek és az intézmény üdvözlésével fejezte be az ügyész is.

Nagy Sándor dr., mint az első védő-ügyvéd köszöntötte az esküdteket az új intézmény keretében. Az elhangzott nyilatkozatok után — ugymond — rövidesen akarok felszólalni. Lehetetlenség, hogy ma, midőn először látjuk megvalósulva, intézménynyé testesülve az új eljárás leglényegesebb részét, az esküdtbíráskodást, lehetetlen, hogy én, aki szerencsés vagyok elsőnek teljesíteni itt a védői szerepet, ne üdvözöljem az esküdt urakat ugy a jogász örömmel teljes meggyőződésével, mint a hazafi igaz és teljes lelkesedésével. Mint jogász és mint hazafi azért, mert nagy igazság, amit a Nagyságos Elnök ur mondott: az esküdtszék épügy alkotmányi garancia, mint jogi biztosíték. Első sorban jogszolgáltatási természetesen. Én meg vagyok győződve, hogy a jogászoknak nem lesz okuk megbánni, hogy éretteknak ítélték a polgárokat arra, hogy részt vehessenek az ítélkezésben, annak kimondásában, hogy bűnös-e a vádlott, vagy ártatlan. Kötelességemnek tartom — mondá beszéde további folyamán — megköszönni azt az ideális felfogást, a melyet a királyi ügyészség volt szíves kifejtetni. Felfogásom teljesen azonos avval a felfogással. A hogy a vádnak nem feladata a bűnöst hajhászni, ugy a védelemnek sem célja rebulisztikával kimenteni a bűnöst a törvény határozományai alól.

Az ügyvédi kamara s az esküdtek.

Szalay Károly, az ügyvédi kamara elnöke mondott néhány szót ezután, az ügyvédi testület

nevében fejezve ki örömét az új eljárás életbeléptetésének legnagyobb napján.

Az ügyvédi kar nevében — mondá — lelkesedéssel fejezem ki nagy örömemet az esküdtszékí bíraskodás életbelépte felett. Igazságszolgáltatásunk új korszakaként üdvözölöm az új bűnvádi perrendtartást, mint évtizedes munkálkodásunknak az ügyvédek által is óhajtott eredményét, a melyben megszólal az ébredő lelkiismeret. Megnyugvással tekintek a jövő elé, mert a vezetés itt kipróbált birói kezekre van bízva.

Rosenberg Károly szólott végül az esküdtek nevében. Örömmel teljes és szívélyes üdvözlés tanui lettünk — mondá — a kik szerencsések vagyunk elsőnek megfelelni az esküdtszék szent hivatásnak. Viszont üdvözöljük mi is önöket avval a kijelentéssel, hogy meg akarunk felelni a szent és szép hivatásnak és bizunk a sikerben, mert a törvényszék, a védelem és a vád egyaránt támogat bennünket. Hiszem, hogy a remény, a melyet az Elnök ur kifejezett, meg fog valósulni.

A főtárgyalás megnyitása.

Elnök: Áttérünk ezek után a tulajdonképeni munkára. Megnyitom a tárgyalást. Gyujtogatás miatt vádolt özv. Szabó Antalné szül. Nikodém Rozália ügyét fogjuk tárgyalni. Vezetessék be a vádlott.

Bejön a beteges kinézésű vádlott nő, ki az általános kérdésekre előadja, hogy Kisjenőn született 1855-ben, Erdőhegyen lakik, református, férje kovács, kézimunkából él. Nem volt büntetve.

Elnök: Tanuk és sértett felek lépjenek be.

Az esküdtszék megalakítása.

Elnök tudatja, hogy 30 rendes esküdt közül kettő megidézhető nem volt: Deutsch Bernát a Rivierán van Wechsler Ármin pedig Nagyváradon. A helyettesek közül kettőt: Dr. Heitz Nándort és Hajek Rezsőt, berendelt.

Felolvastatván a névsor, Vajda István dr. nincs jelen.

Elnök: 29 esküdt megjelent, a 348 § értelmében a megalakuláshoz szükséges előintézkedés meg van. Az e §-ban feltett kérdéseket intézem a felekhez és esküdtekhez, ha van kizárandó, vagy mentesítendő az esküdtek között, jelentkezzék.

A kérdésekre senki nem jelentkezett.

Elnök: Köller János bíró ur olvassa fel az esküdtek neveit és helyezze el az urnába. Két pótesküdt alkalmazását rendelem el. 15 esküdt visszavethető és pedig 7 a vád, 8 a védelem részéről. Megbizza-e a védőt a visszavetés jogával?

Vádlott: Megbizom.

Elnök: Előbb a vád, azután a védő nyilatkozzék a kisorsolt névre.

A kisorsolás a következő eredménnyel ért véget:

Bing Vilmos nagykereskedő.

Guttman Henrik kereskedő.

Ravasz Imre fényképész.

Blaskovits Antal birtokos.

Weinberger János kereskedő.

Vinter Adolf ügyvéd.

Vass Mátyás szállodás.

Joanovits Antal szücs.

Somló Ármin dr. ügyvéd.

Gebhardt István kereskedő.

Braun Mór terménykereskedő.

Hoffmann Antal kereskedő.

Pótesküdték:

Rosenberg Károly dr. ügyvéd.

Ring Lajos gyógyszerész.

Az esküdteket mind elfogadták.

Elnök: Az esküdtszéket megalakítottanak nyilvánítom. Tegyétek le az esküdt urak az esküt.

Az ünnepélyes esküt letették külön-külön.

A vádlott kihallgatása.

A tanuk kimentek a teremből. Következett erre a vádlott nő kihallgatása. Szabóné 1899. október 22-én két házát felgyújtotta, hogy az 500 frt biztosítási összeget megkaphassa a Magyar Francia biztosító intézettől. Ennek nyelében Mayer Soma kimentek, a ki oda nyilatkozott, hogy az intézetnek kára e dologból nem volt. Most a vádhatározatot olvasták fel.

Elnök (a vádlotthoz.) Erti-e a vádat? Beismeri bűnösségét?

Vádlott: Hát nekem mondták, de én nem tudtam...

Elnök: Arra feleljen, beismeri, vagy nem?

Vádlott: Nem.

Elnök: Mondja el, hogyan történt az eset. (A vádlott hallgat.) Figyelmeztetem, hogy bűnösségét már a csendőrségnél s a vizsgáló bíróságnál is beismerte. Ha részletesen nem nyilatkozik, csak védelmét korlátozza.

Vádlott: A csendőrség előtt azért vallottam, mert ütöttek és meg voltam ijedve.

Elnök: És miért vallott a bíróság előtt?

Vádlott: Mert féltem, hogy visszavisznek a csendőrökhez.

Elnök: Ki mondta ezt magának?

Vádlott: A csendőr és a bíró ur.

Elnök: De a csendőr ott nem volt jelen.

Vádlott: A bíró ur mondta.

Elnök: Hát ezért tér most el a beismeréstől?

Vádlott: Nem értem.

Elnök: Miért vall most másképp?

Vádlott: A csendőröktől való félelemből vallottam magam bűnösnek.

Elnök: Mikor a tárgyalás ki volt tűzve, felhozattam magát és kérdeztem, akar-e nyilatkozni a vádra, nem szól semmit.

Vádlott: Mert soká huzódott a dolog, a gyerekeimet nem láttam s így akartam, hogy vége legyen a bajnak.

Az elnök erre felolvastatja az előbbi vallomási jegyzőkönyvet, melyekből kiderül, hogy Szabóné tényleg beismerte a gyujtogatást, amiért le is tartóztatták.

A vádlottnő tovább is fenntartja a beismerés visszavonását.

A tanuk.

N.-Bíró Sándor tanu: Szomszédja vagyok Szabónénak, egy kerítés választ el a házától. Akkor este Balogh József és Áron Istvánnal Lázár ügyvédől jöttünk 7 órakor. Megvacsoráztam, aztán az istállóban rendezkedtem. Ekkor kint gyenge világot láttam s mire kimentem, a kéménynél felcsapott a tűz. Átszaladtunk Szabókéhoz, ahol senki sem volt otthon.

Védő: Hány órakor volt az eset?

Tanu: Háromnegyed 8 órakor.

Védő: Látott valakit a nyitott ajtón át a pataláson?

Tanu: Senkit.

Szabó Árpád tanu, a vádlott fia, 13 éves.

Elnök: A törvény értelmében nem köteles vallani az anyja ellen. Akar vallani?

Tanu? Tessék?

Elnök: (Ismétli) Akar-e vallani?

A tanu hallgat, majd nem-mel felel.

Az esküdtek kérdeznek.

Telecsán György tanu, székudvari hentes és korcsmáros előadta, hogy október 27-én Szabóné hozzá ment éjjel 11 óra tájban és azt mondta, azért jön ilyen későn éjjel, mert a vonatról lekészt s gyalog jött át Kisjenőről Székudvarra, mert másnap Gyulára megy, a fiát odaadni inasnak.

Elnök: Az esti vonat hány órakor érkezik meg?

Tanu: Nyolcz órakor.

Védő: Mennyi idő alatt lehet gyalog átmenni?

Tanu: Ot fertály óra alatt.

Vinter Adolf esküdt: Mennyi idő kell a község megkerülésére, ha az utról önhöz akart a vádlott eljutni?

Tanu: Egy óra.

Ravasz Imre esküdt: Milyen idő volt akkor?

Tanu: Borus.

Elnök megeskíti a tanukat, majd felolvassák a tűz színhelyén felvett helyszíni szemle vizsgálóbírói jegyzőkönyvét.

Gebhart István esküdt: Milyen távolságra volt a két leégett ház egymástól.

Elnök: Másfél méternyire.

Kérdés az esküdtekhez.

Elnök: Ezekkel a bizonyítási eljárás be van fejezve. Felkérem a vád képviselőjét, tegyen indítványt a bűnösség tárgyában az esküdtekhez intézendő kérdésekre nézve.

Ügyész a kérdés következő szövegezését javasolja:

Bűnös-e özvegy Szabó Antalné született Nikodém Rozália abban, hogy 1899. október 27-én este a kiskorú gyermekeivel közös tulajdonát képező Erdőhegy községben a Kossuth Lajos és Teleky-utcák sarkán levő telken épült két lakóházat szándékosan felgyújtotta oly időben, midőn abban senki sem tartózkodott?

Elnök: Felfüggesztem az ülést, hogy a vád a kérdést írásba foglalja.

Ennek megtörténtével az elnök újból megnyitotta az ülést, s a kérdést felolvastatta. Kérdést intézett a védőhöz, vádlotthoz és az esküdtekhez, kívának-e változtatást, vagy még egyéb kérdésre nézve javaslatot tenni, s miután senki sem kívánt, az ülést újból felfüggesztette, hogy a törvényszék a kérdés megállapítása végett visszavonuljon.

Hosszabb tanácskozás után a tanács viszatért és elnök kihirdette, hogy a bűnösségre nézve az esküdtek elé terjesztendő kérdést az ügyész indítvány szövegezése szerint állapította meg a bíróság.

Ekkor Somló Ármán dr. esküdt szólalt fel, jelezvén, hogy a vádlotthoz volnának még utólag kérdései.

Elnök: Bár elkésett és a bizonyítás befejezése után formszerűtlen dolog, de mert a törvény nem tiltja, megengedem a kérdezést.

Somló dr. esküdt: Főzött-e Szabóné az nap ottkon és milyen idő tájt?

Vádlott: Igen, délután.

Somló dr.: Hozatott taplót az nap?

Vádlott: Igen, suroláshoz kellett.

Bing Vilmos esküdt: Hol volt a többi gyereke a tűz idejében?

Vádlott: Testvéreimnél.

Bing: Máskor is ott szoktak lenni?

Vádlott: Szoktak. Több ízben.

Vinter Adolf esküdt: Mennyire volt biztosítva a háza?

Vádlott: 500 frtra. Ki volt fizetve most tavaszig a biztosítási díj.

Elnök ezután a törvényben előírt jogi kitanítást adja meg az esküdtszéknek és pedig úgy a technikait, arra nézve, hogyan kell a határozat hozatalnál eljárni, mint az anyagot az adott jogesetre nézve. — Eles és világos distinkciókkal bonczolta a büntető törvénykönyv 422. § 1. pontját, a mely arról szól, ha valaki olyan házat, mely lakásul szolgál, oly időben, mikor abban senki nincs, szándékosan felgyújt. Kapcsolatba hozta ezt a szakasz utolsó tételével, mely két negatív kelléket állít a rendelkezés mellé, hogy t. i. nem büntethető a cselekmény, ha sajátját gyújtotta fel a tettes és ebből másra veszély nem származott. Az elméleti fejtegetés után mindig megmagya-

rázta az elnök azt is, hogyan kell ezt az adott esetre alkalmazni. Figyelmeztette végül az esküdteket, hogy ha felénél többen kiegészítő jogi magyarázatot kívánnának, a terembe viszatérhetnek s ő megadja azt a törvény parancsa szerint.

Az elnök itt megjegyzi, hogy a jogi magyarázatot tévedésből nem az előírt sorrendben adta meg, miután ez semmisségi ok lenne majd, ahol később helye lesz, újból elmondja. Ezzel felszólítja a vádhatóság képviselőjét a vád előterjesztésére.

A vád.

Meszlényi Antal kir. alügyész leírja azt a nyomort, melyben a vádlott nő volt, mikor abeli kétségbesé ében, hogy gyermekeinek betevő falatjuk nincs, felgyújtotta a házat, hogy a biztosító társaságot megkárosítsa. A csendőrségnél és a vizsgálóbíró előtt bevallotta ezt s most visszavonja. Azt állítja, hogy a csendőrök veréssel kényszerítették a vallomásra s azzal fenyegették, hogy ha a vizsgálóbíró előtt nem vallja be ugyanazt, visszakerül hozzájuk s majd elbának vele. Ezek az állítások valótlanok, a csendőrség ez esetben nem kényszerítette tettelegességgel s a vizsgálóbíró ténykedését igazolja a bíró kifogástalan személye.

A gyújtogatás a vádlott részéről megtörtént s a ház, melyet felgyújtott, nem csupán a sajátja volt, de ha az övé is lett volna, veszedelembé került a tűz által Bíró Ferencnek az onnan másfél méternyire álló háza. Szépen megokolt beszéde végén, kéri a vádlottat gyújtogatás büntette miatt megbüntetni.

A védőbeszéd.

Nagy Sándor dr. védő az emberszeretet nevében szól, mikor rámutat arra a szerencsétlen, összetört asszonyra, 5 nevetlen gyermek anyjára, kinek bűnösséget csak szakadozott gyanúkok igazolják. A vád egyetlen bizonyítéka a csendőrség és vizsgálóbíró előtt tett vallomás. Hosszasabban utalva azon esetekre, mikor a csendőri tettelegesség hazug vallomást csikart ki, állítja, hogy itt is ez bírta a vádlottat a beismerésre. Mikor pedig első ízben a vizsgálóbíró előtt vallott, akkor történt, midőn a csendőrök a bírónak átadták s az asszony még a csendőri pofonok hatása alatt állott. Még két ízben hallgatta ki a vizsgálóbíró, de a jegyzőkönyv tanúsága szerint csupán jelentéktelen, mit se bizonyító körülményekre.

Az ilyen súlyos következményű vádnál két kellék szükséges a vallomásban: az *állandóság* és *önkéntesség*. Abban, amit a vádlott vallott, mindkettő hiányzik. Szemtanu, vagy bizonyíték nincs. Hosszabban fejtegetve, a vádlott nő lelki erejével is czáfolva a vádat, *felmentést* kér.

A beszéd mély hatást gyakorolt, főképen azon részeiben, hol a szívre igyekezett hatni.

Elnök a Magyar-Francia biztosító társulat képviselőjéhez kérdést intéz, hogy van-e valami kívánni valója.

May Soma képviselőjében a M. F. biztosító társaságnak, melynél a leégett hazak biztosítva voltak, kijelenti, hogy semmi megjegyzése sincs.

Miután az ügyész és védő, indítványuk fenntartása mellett, röviden szóltak még, az elnök felfüggeszti a tárgyalást.

Az esküdtek visszavonulása.

Néhány percnyi szünet után az elnök az esküdtek elé terjeszti a fenti jogi magyarázatot, melyet az előbbi alkalommal nem megfelelő helyen tett. Azután átadja Bing Vilmosnak, mint a *legidősebb* esküdtnak az ügyre vonatkozó okiratokat s felszólítja az esküdteket a visszavonulásra. Egyben figyelmezteti őket, hogy büntetés terhe alatt, senkivel se érintkezzenek.

Miután az elnök által kiküldött törvényszéki szolgál megnézte, hogy az esküdtek terme üres s ennek a folyosóra vezető ajtóit bezárta, az esküdtek bevonultak. A pótesküdték kinn maradtak a tárgyalási teremben.

Az ítélet.

Nagy érdeklődéssel várták az esküdtek határozatát a teremben, hol általános volt a vélemény, hogy az esküdtek legalább egy óra hosszán át el fognak tanácskozni a zárt ajtók

mögött. Annál nagyobb volt a meglepetés, mikor az esküdtek alig 10 perc múlva megjelentek a tárgyalási teremben. Élükön Vinter Adolf állott, kezében az iratokkal, ami azt jelentette, hogy őt választották meg *főnöknek*.

— Tekintetes királyi Törvényszék! Becsületemre és lelkiismeretemre — e szavakkal kezdte meg Vinter Adolf az esküdtek verdiktjének kihirdetését, majd felelve a feladott kérdést, kimondta, hogy erre *hétnél több szavazattal nem-mel választottak*.

A nem szóval *felmentették a bűnösség vádjától* a vádlottat, kinek az elnök ezt nyomban ki is hirdette.

A törvényszék erre visszavonult és írásba foglalta az ítélet rendelkező részét, mely *Szabó Antalnét a vád és következményei alól felmenti*.

Perorvoslással egyik fél sem élvén, az ítélet *jogerős*.

Meszlényi Antal alügyész, miután semmisségi panaszt senki sem jelentett be, indítványozza, hogy a vádlottat helyezték szabadlábra.

A törvényszék erre újból visszavonult s rövid tanácskozás után a *szabadlábra helyezést e rendelte*.

Ezzel a tárgyalás délután 2 órakor véget ért.

A háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 19.

Csupa angol forrásból jönnek a sürgönyök a melyek diadalittasan hirdetik a győzelmes előnyomulást. Még Buller is előre nyomul. Warren is és a többi vert tábornok is, azt mondja a táviró. Pár nap alatt majd elválnak, mi igaz ezekből.

Annyi bizonyos, hogy Cronje csapdát készít Roberts lordnak. Egy brüsszeli sürgöny már *is jelzi, hogy a lord működési terétől teljesen el van zárva*. Körülzsigetelik lassan-lassan a bur csapatok.

Mai távirataink a következők:

London, február 19.

A Reuter-ügynökségnek Roberts lord táborában lévő tudósítója leírja Jacobsdal elfoglalását és azt mondja, hogy a városban a legnagyobb rend uralkodik. A városban őrzérek czirkálnak. A katonák még egy almát sem szakítottak le a fákról. A város lakosait az angol katonáknak ez a magaviselete nagyon meglepte, mert mindig azt mondták nekik, hogy az angolok az elfoglalt városokat kifosztják. Most barátokként üdvözlük az angolokat. Beszélgetésükből kitünik, hogy az oranjei burok már belefáradtak a háboruba. Mikor Kelly-Kenny tábornok Cronje kocsijait elfoglalta, egy német ambulanciát is elfogott.

London, február 19.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Chieveleyből 18-iki kelettel: Dundonald lovassága tüzéség és gyalogság támogatásával bevette a Huszár-hegyet, mialatt a Thorncroft-lovasok megakadályozták az ellenséget abban, hogy az angolokat megelőzze. Időközben Lytton tábornok dandára megkerülte a burok jobbszárnyát, mialatt Warren tábornok megtámadta az ellenség balszárnyát. A burok a Hlangwane-hegyen erősen el vannak sánczolva. Az angol taraczkok lehetetlenné teszik, hogy a burok segítő csapatokat hozzanak oda. Az angol gyalogság a Huszár-hegyen sánczolta el magát, amely nagyon fontos stratégiai pont. Az ellenség egy ágyúval működött, a melyet később visszavont a Tugelán át.

A Reuter-ügynökségnek egy újabb távirata folytatólag a következőket jelenti Chieveleyből ugyancsak tegnapi kelettel: Csütörtökön a hadműveletek az ellenséges sánczok bombázására szorítottak. Az angolok a tüzéség oltalma

alatt előnyomultak a Huszár-hegyről és egy Red-Belt nevű alacsony domblánczon helyezkedtek el. Pénteken az ellenség több gránátot röpített a Huszár-hegyre, a hol Buller főhadiszállása van. Buller kíséretéből két ember megsebesült. A tüzéség harcza egész nap folyt. Este az angolok kényszerítették az ellenséget, hogy egy tanyán keresztül visszavonuljon. Időközben Lyttleton csapatai a jobbszárny végén fölfelé nyomultak a hegyeknek. Az angol tüzéség szakadatlanul lövöldözött a Monte-Christora liddit-gránátokkal, a melyek nagy pusztítást vittek véghez. Délután az ellenség nehéz ágyuja elhallgatott. Valószínűleg átvitték a Tugelán. Pénteken éjjel az angol csapatok néhány száz yardot mentek a hegyekre.

London, február 19.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Jacobsdalból 17-iki kelettel: Újabb jelentésekből kitűnik, hogy az elvonuló burok utóvédje szép rendben vonul vissza és egymásután megszáll néhány kopját, hogy a kíséretnek, a mely az igás barmok kimerülése miatt lassan halad, megkönnyítse útját. A legújabb jelentések szerint a burok *Klipkraalsdrift* közelében vannak.

London, február 19.

Ladysmithből jelentik a Reuter-ügynökségnek 17-iki kelettel, hogy *French* tábornok győzelme és Kimberley felszabadítása ezt nagy örömet keltett. A helyőrség nagyon jó kedvben van és minden akcióra kész. A burok a legutóbbi napokban nagy tevékenységet fejtettek ki.

London, február 19.

A *Times* a következő tegnapi keletü modder-riveri táviratot közli: *Cronje* utóvédje, a mely 1000 kocsit visz magával, megtámadta *Klipdriftet* és *Drietpurttot*. Ez valószínűleg hosszabb harcok bevezetése, a melyeket az utóvéd *Bloemfonteinig* vinni fog. Az angolok két ellenséges táborot vettek be és hátulról szorongatják a burokat gyalogsággal és lovassággal, a mely Kimberleyből csatlakozott ismét a fősereghez. Kimberleybe élelmiszereket vittek.

London, február 19.

A *Daily News*-nak jelentik Modder-Riverből tegnapi kelettel, hogy *Cronje* tábornoknak kétségbeesett erőfeszítéssel sikerült megmenekülnie, a mit nagyban elősegítettek a Modder folyó kanyarulatai. A nevezett lap megjegyzi erre a jelentésre, hogy *Cronje* talán mégis utól érik, mert a nyomában lévő angol csapatok segítséget kaptak.

A *Standard*-nak jelentik Jacobsdalból 16-iki kelettel: Tegnep körülbelül 1400 bur megtámadta a fősereg utóvédjét. A burok nagy sietve jöttek Colesberg felől és sikerült néhány angol kocsit elvenniök. Angol részről néhány ember elesett.

London, február 19.

A *Daily News*-nak jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel: *Roberts* lord proklamációt intézett az oranjei burokhoz, a melyben azt mondja egyebek között, hogy a brit kormány reméli, hogy a brit területre való betérés nem történt a lakosság általános jóváhagyásával, hanem a felelősség csakis a szabadállam kormányát terheli, a mely kárhuzatos külső befolyás alatt cselekedett. Nagy-Britannia nem viseltetik rossz indulattal az oranjei burok iránt és meg akarja őket kimélni azoktól a rossz következményektől, a melyeket kormányuk helytelen cselekvése maga után vont. Végül felszólítja a proklamáció a szabadállam összes polgárait, hogy Angliával szemben minden további ellenségeskedéstől tartózkodjanak.

London, február 19.

A *Times* egyik cikkében ezt írja: A mi nem tudjuk, hogy mi történt *Cronje* haderejével, nem mondhatunk végleges ítéletet *Roberts* lord sikeréről. *Cronje* lovas katonáinak nagy része bizonyára megmenekült, de a kocsikat, élelmiszereket és lövszereket el kell venni a buróktól.

A *Standard* azt mondja, hogy noha a háboru befejezése nem áll közvetlen küszöbön, mégis mondhatjuk, hogy az eredmény bizonyos.

London, február 19.

A *Daily Mail*-nak jelentik: *Chieveley*-ből az angolok egész vasárnap folytatták az előnyomulást. Este bevették a Ceingolo dombot s részben megmászta a Monte Christo-t. A burok tüzésége ma egy száz fontos gránátot vetett egy tiz angol tüzerből álló csoportba. Négy tüzer meghalt, egy megsebesült. Az angolok vesztesége három nap óta 81 ember.

London, február 19.

A katonai cikkirók mind egyetértéssel abban, hogy noha *Roberts* lord előnyomulása Kimberley felszabadítása szempontjából sikeres volt és a helyzet az angolokra nézve határozottan javult, mégis világos, hogy a hadjárat csak most kezdődött meg komolyan és még nagyon sok akadályt kell leküzdeni. Ezek közt főleg az ellenség földjén való átmenetellel járó nehézségeket, amikor is az angolok óriási összekötő vonala ki lesz téve az ellenség támadásainak.

Róma, február 19.

Transzval európai ügyvivője *Leyds* dr. legközelebb ideérkezik. Beszélnek, hogy a pápától kihallgatást fog kérni.

London, február 19.

Ladysmithből jelentik, hogy a burok visszavonulnak a város alól. Újból hallatszanak Buller ágyui. A hőség rettenetes.

Brüsszel, február 19.

Az idevaló bur körök az Oranje szabadállam határán levő helyzetet nagyon optimisztikusan fogják fel. Azt mondják, hogy *Roberts* lord működési teréről teljesen el van zárva. A burok uralják a Fokföldet. A Fokvárosba vezető utat elfoglalták.

Cronje a Bloemfontein felé vezető uton megerősített állást foglalt, a mely képessé teszi arra, hogy *Roberts* seregeinek ellentálljon. A legközelebbi napok az ő taktikáját a legfényesebb világításban mutatják be.

London, február 19.

Az esti lapok jelentik Modder River-ből, hogy *Kelly-Kenny* még mindig üldözi *Cronje*t. Már százötven kocsit elvette tőle. A kocsikon kétszersültet s dobozokban lövszereket találtak, melyeket a *Delagoa öblön* át csempészték Pretóriába.

London, február 19.

Sterkstroom-ból jelentik, hogy a burok onnét visszavonultak. *Brabant* angol tábornok bevette Dordrecht városát.

London, február 19.

Buller azt jelenti *Chieveley*-ből, hogy az ellenséget a Tugela tulsó partján két oldalról körülvette, hadállásából kiverte és az élelmiszeres kocsikat elfoglalta. Az angol csapatok igen lolkesültek.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: *Rip van Winkle*, operetta. (Páros bérlet.)
Szerda: *Dolovai nábob leánya*, színmű; *Vizvári Mariska* vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: *Francillon*, színmű; *Vizvári Mariska* vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Péntek: *Napoleon öcsém*, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Napoleon öcsém*, bohózat. (Páros bérlet.)
Vasárnap: *Napoleon öcsém*, bohózat. (Páratlan bérletszűnet.)

* **Leszkay András**, színházunk igazgatója, ma este Párisba utazik, honnan Brüsszelbe és Berlinbe megy. Utjának célja oly darabok és látványosságok beszerzése, melyekkel a megnyíló szinkör közönségét a nyári hónapokban úgy kívánja szórakoztatni, hogy a téli műsort ne gyengítse. Távolléte vagy három hétre van tervezve, mely idő alatt a művészi teendőikben itthon *Andorffy Péter* helyettesíti.

* **T.-Vizváry Mariska** e héten kétszer egy-másután játszik nálunk, miután a múlt héten Temesvárott aratott az aradiakhoz hasonló sikereket. Szerdán *Herczeg* legnépszerűbb darabjának *A dolovai nábob leánya*-nak czimszerepét játsza el. Ez ép oly halás, és czimszerepe, mint az *Agglégények* fiatal leánya.

* **A Nemzeti Színház új igazgatója.** A *M-g* állítólag biztos forrásból értesül, hogy *Festetich* Andor grófot május elsejére a vidéki színészet felügyelőjévé nevezik ki s a Nemzeti Színház igazgatója *Várady Antal* dr. lesz.

* **Napoleon öcsém.** *Guthy Soma* és *Rákosi* Viktornak bohózata, melyet a Vigszínházban nap-nap után zsufolt ház előtt adnak, e héten nálunk is bemutatásra kerül. A szenzációs sikerű darab szerepei már akkor ki voltak osztva, mikor a színháznál azt hitték, hogy *Mignon* kerül először színre. Azóta szorgalmasan folytak belőle a próbák.

* **Előlegezett bírálat egy elmaradt darabról.** Több pesti ujság vasárnapi számában az itt következő színházi hirt olvassuk:

Leszkay színházigazgató az aradi közönséget tegnap este ismét élvezetes opera-előadásban részesítette. *Mignon* adták legelőször oly előadásban, amely bármely elsőrangú színpadnak becsületére válnék. *Rédei* Szidi, a társulat primadonnája, aki a zeneakadémia záróvizsgái alkalmával feltűnést keltett, énekelte a czimszerepet. Játéka és éneke kitűnő volt. A publikum zajos ovációkban részesítette kedvencét. Tapsaiban osztozkodott *Ruzsinszky* Ilon Filine szerepében és *Déry*, a ki Vilmost adta, *Odry* Lehel, *Lottáriót* adta s alakítása mesteri volt. Az operát *Müller Ottó* karmester tanította be dicséretes buzgalommal.

Mindez nagyon szép. Csak azt jegyezzük meg rá, hogy a pesti lapokat jól megtréfálták, mert *Mignon*-hoz éppen a fent említett nagy dicsérettel kiemelt színésznők és színészek betegsége miatt nem volt mindeddig szerencsénk és nem is tudjuk, hamarosan mikor lesz. A szívesen előlegezett zajos ováció és taps egyelőre tehát tárgytalanná vált.

* **Aggházy Károly** Aradon. Azt a kifejelett zenei életet, a mely városunkban pezseg, mutatja legjobban az a nagyszámu hangverseny, melyet városunkban oly nagy sikerrel rendeznek. *Aggházy* Károly, a budapesti zeneművész, kinek művészete külföldön is nagy és méltó elismerésre talált, városunkban f. hó 25-én tartja hangversenyét *Lindh* *Marcella* ének-művésznő hangversenyével együtt, így a *Lindh*-*Aggházy* hangverseny oly ritka műelővezetést fog nyújtani, milyen nálunk még alig volt. — Jegyek iránt intézkedhetni *Révész* *Nándor* könyvkereskedésben.

* **Kinai zenekar a Keresztben.** A sok jóízű, finom bohóság, kacagató és érdekes szám között, melyek a *filharmikusok* folyó hó 26-iki tréfás-estélyének műsorát tarkítja, számottevő helyet foglal el az első szám, egy hatalmas kinai zenekar játéka. Minden ízében kinai lesz ez a szám. A zenekar férfi tagjai czopfokkal, cifra kinai jelmezekben, a nagyszámu hölgytagok pedig színes, bájos kimonókban fognak megjelenni. A zenekarban *tam-tam harangjáték* és több más sajátos kinai hangszer fog szerepelni. Az előadandó szám, egy kinai nyitány, aradi zeneszerző szellemes munkája, mely ügyesen utánozza minden furcsaságával egyetemben a kinaiak muzsikáját.

Jókai hetvenötödik évéről.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 19

Jókai Mór ma hetvenöt esztendő. Ez az ő ünnepnapja, ünnepe az egész országnak. Mindenfelől kapta ma Jókai az üdvözlő leveleket és sürgönyöket. Ezek hatása alatt a következő sorokat írja egyik esti lap mai számában:

Épen ma ötven esztendeje annak, hogy a tollat újból tintába mártottam, hogy a *Forradalmi és csataképeket* megírjam. Álnév alatt, gazdám kutyájának, *Sajó*-nak neve alatt.

Másfél esztendő múlt el akkor azóta, hogy egymásé lehettünk a feleségem meg én. Abból a másfél esztendőből tizenhárom hónapot töltötünk el bujdosásban, üldöztetésben, diadalban, egymástól eltaszítva, egymást keresve és a feltalálás utau egymás kezét fogva a menekülésben.

Két hónapos súlyos betegségemben, s rejtgetőzésben alig maradt valami öröm számúra, és az asszony mégis tudott szeretni engem, tudott hűséges lenni hozzám, az üldözöthöz, a kit arany szeretetéért nem tudtam egyébbel fizetni, mint a magam szeretetével!

Szeretett magamért, a lelkemért, a szívemért. Meg tudta becsülni és mikor el voltam dobva, sárba tiporva, akkor is büszke volt rám.

Mit érzitek ezt ti, mai kor? Nálátok az ember a kutyánál kezdődik. Nem hisztek semmit, csak azt, a mi rutság. Nálátok a hűség mesemondás.

Az én szerelmem holtbeli világ. Én laktam abban a világban. nem csoda, hogy újra visszavágytam belé. És most benne élek. Beszélni nem fogok róla . . .

Három dolog van, a mivel az embernek nem szabad dicsekednie. Az egészségével, a szerencséjével és a szerelmével. A kinek meg van, rejtse el, mint a talált kincset. Ez nálam nem babona, hanem élettapasztalás . . .

Üdv az olvasónak. Köszönet mindazoknak, kik mai napon születésem hetvenötödik évfordulóján rólam megemlékeztek.

Aradmegyei gazdasági-egylet.

— Évi közgyűlés. —

Arad, február 19.

Vasárnap délelőtt zsufolásig megtelt a vármegyeház nagyterme. A gazdaközönség nagy érdeklődése mellett az *Aradmegyei Gazdasági Egyesület* tartotta ott évi közgyűlését. Mintegy háromszáz tag volt jelen.

A közgyűlést *Vásárhelyi* László elnök nyitotta meg, a ki tömör beszédben tiszta képet nyújtott az egyesület eddig teljesített munkálkodásáról és a még megoldandó feladatokról. Hangsúlyozta, hogy az általános hatású kérdésekkel való foglalkozáson kívül a helyi állapotok felismerésére és azok orvoslására törekedett az egyesület. Kiemelte, hogy a gazdasági viaszonyok megjavulása érdekében gazdasági előadások rendszeresítették, a házi iparoktatást szervezték, községi hitelszövetkezeteket alapítottak, a köztenyésztés tökéletesítésére igyekeztek, a baromfi tenyésztést pedig nagyban fejlesztették.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó után *Laehne* Hugó titkár olvasta fel az igazgató-választmány jelentését a múlt évről. Tudomásul vették a számadásokat, melyekből kitűnt, hogy az egyesületnek több mint 26,000 frt vagyona van. A tagok száma körülbelül háromszázzal gyarapodott.

Kosinsky Viktor hozzászólása után módosították az alapszabályokat olyképen, hogy az egyesület hivatalos czime ezentúl *Aradmegyei gazdasági egyesület* lesz.

Majd az új tisztikar választására került a sor. Megválasztották: elnökké: Gróf Zselénski Robert. Igazgató alelnökké: *Vásárhelyi* László. I. alelnökké: Ifj. *Kintzig* János. II. alelnökké: *Kokas*

József. Ügyész: *Nachtnébel* Udön. Választmányi tagokká: *Atzél* Péter, *Ádámovits* Lázár, *Almay* Olivér, *Barkassy* Kálmán, br. *Bánhid* Antal, *Baross* László, *Bohus* István báró, *Bohus* László báró, *Bolyos* Mátyás, *Cselkó* Árpád, *Csernovics* Diodor dr., *Cziffra* János, *Dálnoki* Nagy Lajos, *Fábián* László, *Fejér* József, *Fidy* Lajos, *Friebeisz* Miklós, *Hendrey* Pál, *Habereger* György, *Hamzsea* Agoston, *Halmay* Andor, *Hámory* László dr., *Heinrich* Sándor, *Heiszler* József, *Istvánffy* Béla idb., *Kintzig* János, id. *Konopy* Kálmán, *Kosinsky* Viktor *Kabdebó* István, *Kövé* Márton, *Lukács* László, *Mayerhoffer* Lajos *Magyari* Ferencz, *Maffei* Géza, *Méhes* Gáspár, *Nachtnébel* Udön, *Óry* Sándor, *Paikert* Henrik, *Purgly* János, *Purgly* László, *Rázel* István, *Récsey* Miklós, *Róth* Henrik, *Sármezey* Ákos, *Sármezey* Manó, *Solymossy* Lajos báró, *Szalay* Antal, *Szilvássy* Géza, *Takácsy* Sándor dr., *Tagányi* István, *Tagányi* Sándor dr., *Török* Géza, *Urbán* Péter, *Vajda* Lajos, *Vásárhelyi* Béla, *Vásárhelyi* József, *Vásárhelyi* Dezső, *Verzár* Márton, *Zikó* János.

A számvizsgáló-bizottság elnöke *Cselkó* Árpád, tagjaivá *Récsey* Mihály és *Habereger* György. Az O. M. E. választmányába ifj. *Kintzig* János, *Kokas* József, és *Laehne* Hugó.

Ezután az indítványok jöttek napirendre, *Vásárhelyi* László indítványára *Darányi* Ignác földmivelésügyi minisztert az egyesület tiszteletbeli tagjává választották. A minisztert megválasztásáról az elnök táviratilag értesítette.

Ugyancsak az elnök indítványára üdvözölte a közgyűlés sürgönyileg *Desseuffy* Aurél grófot és *Károlyi* Sándor grófot, mint a hazai szövetkezetek kezdeményezőit és apostolait.

Szilassy Zoltán az O. M. G. E. főtitkára szölt ezután a gazdasági egyletek működéséről és a szövetkezeti eszme terjesztésére kérte fel a jelenlévő gazdaközönséget.

A közgyűlés befejezte után a kisgazdák közt 55 drb nyereségy tárgyat sorsoltak ki, a melyek közül *József* kir. herceg adományát, a magyar üszöt, *Mede* Mihály N.-Kamarás, *Urbán* Iván ajándékát, egy bonyhádi bikát, *Bokor* József (Kis-Perég) nyerték el.

A vendégek tiszteletére délután egy órakor társasbéd volt a Fehér Keresztben. Az ebéden egymást érték a lelkes felköszöntők.

EGYESÜLETI ELET.

(*) *Hivatalsszolgák* közgyűlése. Az *aradi hivatalsszolgák egyesülete* vasárnap tartotta harmadik rendezévi közgyűlését a városháza kistermében. A jelentések felolvasása után megválasztották a tisztikart. Elnök: *Mészáros* János, alelnök: *Máté* János lett.

SPORT.

+ Az *aradi verseny-egylet* e hó 20-án, kedden d. e. 10 órakor, Aradon az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár igazgatósági tanács-termében (*József* főherceg-ut 22. sz. földszint jobbra) tartja VI-ik közgyűlését. Napirend: 1. Elnöki jelentés az egylet 1899. évi működéséről. 2. Az 1899. évi számadások bemutatása és azok felülvizsgálására kiküldött számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Az 1900. évi költségvetés megszavazása. 4. Az alapszabályok 9. §-a értelmében a választmány megbízásának lejárta folytán annak újbóli megválasztása. 5. Folyó ügyek. Elnöki megbízásból: *Urbán* Iván, ig. alelnök.

Boszú Miksa császár gyilkosának.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 19.

Szenzációs eset hire jön *Washingtonból*. Párját ritkító pikantéria, a melynek azonban komoly háttere egy mélységes tragédia, a melyben uralkodóházunk szerepel.

Hengelmüller László, washingtoni osztrák-magyar nagykövet felesége az eset hőse. *Mac-Kinleynél*, az Egyesült-Államok elnökénél történt a dolog.

Nem rég diplomáciai ebéd volt az elnöknel. Mint az európai fejedelmi udva-

roknál, úgy itt is rang szerint helyezték el a vendégeket. Legelső helyen a házigazda és neje ültek, azután jobbról-balról nagykövetek, követek, s ezek mellett kinek-kinek a felesége.

A diplomáciai testületben természetesen sok nőtlen ember is van. Sokszor megesik, hogy a hölgyek így ezektől kísérvé, korábban jutnak asztalhoz, mint férjeik. Az itt szereplő ebéden *Mac Kinley* az angol nagykövet nejét vezette asztalhoz, ez viszont *Mac Kinley* feleségét s így azután tovább, míg *Hengelmüllernét* a mexikói követ, *Albieros* vezette volna.

Ekkor azonban olyan valami történt, ami a jelenvoltakra villámcsapásként hatott. *Hengelmüllerné* kijelentette, hogy *evvel az emberrel én nem megy az asztalhoz, mert Albieros volt az, aki annak idejében mint államügyész a szerencsétlen Miksa császárt, Ferencz József király öcscsét elíteltette és agyonlövötte.*

A kijelentés érthető megdöbbenést és izgatottságot keltett. *Hengelmüllerné* azonban *Hayn* külügyminiszternek újból is kijelentette, hogy inkább azonnal hazahajtat, semhogy *Albieros* mellett üljön. A külügyminiszter a határozott kijelentéssel szemben nem tudott mit tenni. A szer-tartásmesterrel nagy tanácskozást folytatott, végre is úgy rendezte el a dolgot, hogy *Hengelmüllernét*, az osztrák-magyar nagykövet feleségét a svéd konzul vezette asztalhoz.

Képzeltető, hogy *Albieros* kellemetlenül érezte magát a nem várt visszautasítás folytán. A diplomáciai ebéd igen zavaros hangulatban folyt le s egyébről alig is tudtak beszélni, mint erről.

A hír hamar elterjedt, s Európa összes udvaraiban beszéd tárgya. Mondják, hogy mikor a király meghallotta az esetet, igen megörült, s kijelentette, hogy *Hengelmüllerné* eljárása igen jól esett neki.

Sallai Béla dr. meghalt.

(1855—1900.)

Arad, február 19.

A *József-főherceg*-ut egyik házára ma fekete zászlót tűztek ki, mely egy előkelő családon kívül, Aradváros egész társadalmának gyászát jelenti. *Sallai* Béla dr. haláláról szól a szomorúságot jelentő lobogó, mely a városon átsuhanó szélben lengve hirdeti, hogy ismét kevesebb egy férfival, ki a közéletben derék munkával, szellemi, anyagi áldozattal elől járt s nevét maradandóvá tette az emlékezetben, melynek, ime most mi is gyászolván áldozunk.

Sallai Béla, kinek a közéletben való működése inkább a régebbi időbe esik, hosszú betegség kálvária-utján jutott el a halálhoz. Az elhunytáról szóló hír így nem is volt egészen váratlan, de azért mindenkit igen fájdalmasan érintett. Általános részvéttel van a közönség a nagyműveltségű, rokonszenves férfiú iránt, kit végtelenül kedves modorával, a jó, a szép iránti lelkes érdeklődésével minden körben szeretettel fogadtak.

Sallai aradi születésű s az itteni gimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, melyek után Budapesten jogászokodott s jogtudori oklevéllel tért vissza szülővárosába. 24 éves korában megházasodott, oltárhoz vezetvén *Mittelmann* Eszter urhölgyet, kitől két leánya született.

Tevékenységét több irányban folytatta. Mint *Aradvárosának törvényhatósági bizottsági tagja* résztvett a város közügyeiben, részint mint

virilista, részint mint választott tag. Az aradi első takarékpénztárnak nyolcz éven át igazgatója volt a mai napig. Az aradi zenedének elöb al-elnöke, később választmányi tagja lett s most legutóbb ő volt a leglelkesebb hive annak a mozgalomnak, mely a zenedének a Schreyer-konzervatóriummal való egyesítését célozta.

A zenét különösen maga is nagy sikerrel művelte s mint kiváló zongora játékos több jótékonycélú hangversenyen szerzett a közönségnek élvezetet. Nem egy sikerült kompozíciója van s különösen magyar stílusú darabjai és csárdásai szépek.

Ezzel még nincs bezárva működésének tere. A kaszinónak hosszabb ideje egyik igazgatói tisztét viselte. A Kölcsey-egyesületnek al-elnöke volt, most utóbb választmányi tagja. A szegény tanulókat segélyező-egyesületben mint pénztáros buzgókodott. Tagja volt mind máig a város iskolaszékének is.

Az utóbbi években betegsége miatt nem vehetett úgy részt a közélet munkáiban, mint annak előtte s talán egészségi szempontból is a szőlőműveléssel foglalkozott. Sokat járt a város határában lévő szőlős-kerteiben, hol örömmel tartózkodott, míg legutóbb állapota hirtelen rosszra fordult, s bekövetkezett a szomorú vég.

Haláláról családja a következő gyászlapot adta ki:

Özv. Sallai Béláné szül. Mittelman Eszter a maga és gyermekei Ilona férjezett Liphay Györgyné és Eszter, anyósa özv. Stampfl Jusztin, veje Liphay György és az összes rokonság nevében mély fájdalommal jelenti a felejtetetlen férj, édes atya, fiu, após, sógor, rokon és barát dr. Sallai Bélának, az aradi zenede elnöke, az aradi első takarékpénztár igazgatója, az aradi kaszinó igazgatósági tagja stb. stb. 1900. évi február hó 19-én, hajnali 4 órakor, életének 45-ik s boldog házasságának 21-ik évében, a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai február hó 20-án délután 3 és fél órakor fognak József főherceg-ut 9. számú házból a helybeli közsirkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő gyászmeáldozat pedig folyó hó 21-én délelőtt fél 10 órakor fog a helybeli t. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni. Arad, 1900. február 19. Nyugodjék csendesen!

Az aradi első takarékpénztár igazgatójának elhunytá alkalmából ma délben fél 12 órakor rendkívüli igazgatósági ülést tartott, melyen Domány József a soros igazgató megható szavakban jelentette a súlyos veszteséget, mely az intézetet Sallai Béla elhunytával érte. Egyben azon javaslatot terjesztette elő, hogy iktassák az intézet részvétét jegyzőkönyvbe s erről a családot Ottenberg Tivadar vezérigazgató és egy igazgató által személyesen átnyújtandó részvétátiratban értesítse; adjon ki az igazgatóság külön gyászlapot s ezt valamennyi összeköttetésben álló pénztárnak küldje meg; az igazgatóság és a tisztviselők külön-külön koszorút helyezzenek az elhunyt ravatalára; az intézet házában homlokzatára tűzzenek ki gyászlobogót; s hogy a 20-án végbemenő temetésen úgy az igazgatóság, mint a tisztviselői kar testületileg jelenjen meg. Az indítványt egyhangulag elfogadták s jegyzőkönyvbe iktatták.

Az intézet gyászát a következő jelentésben tudatja:

Az Aradi első takarékpénztár igazgatósága mély fájdalommal tudatja szeretett igazgató társának, Sallai Béla dr. urnak f. hó 19-én bekövetkezett elhunytát. A megboldogultban az intézet egy hű és odaadó munkatársát veszítette és emlékét mindig kegyelettel fogja megőrizni. Arad, 1900. február 19-én. Béke és áldás lengjen porai felett!

A halott ravatalára már is több koszorút helyeztek, ezek közt az alábbiakat:

Szeretett jó fiának — édes anyja; Mindenemnek — Eszter; Szeretett jó vejének — apósa; Kedves jó apuskának — Gyuri fia; Mély fájdalommal szeretett Bélának — Hermina és Pista; Szeretett kedves rokonának — a Liphay család; Imádott apuskánknak — Ilonka, Ete, Gyurka; Felejtetetlen sógorának — Ilona, Kálmán; Nyugodjál békében — Ida és Sándor; Zoltán és Hajnalka — szeretve tisztelt és felejtetetlen Bélának.

HIREK.

— A király ma délelőtt fél 10 órakor az általános kihallgatások előtt Széll Kálmán miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta.

Az általános kihallgatáson a király elé járultak: Schlauch Lőrincz biboros püspök, Csáky Albin gróf, Hunyady Imre gróf, Szechenyi Pál gróf, Podmaniczky Frigyes báró, Kuun Géza gróf és Szontagh Pál belső titkos tanácsosok; Berchthold Richard gróf, Széchenyi Imre gróf, Révay Gyula báró, Szegedy György, Zichy János gróf és Zichy Aladár gróf kamarások, Néményi József kir. kuriai bíró, Major Árpád vezérőrnagy, Romy Béla és Garancsy Mihály osztálytanácsosok, Pettera Hubert az udvari vadászati hivatal vezetője; együttesen fogadtattak: a doktorbál elnökségének tagjai; továbbá Khitl Rezső ezredes katonai építési igazgató, Brandtner Károly főépítési mérnök, Kriegel Ernő százados és Scherf Ferdinánd építési számtiszt.

Ő Felsége megígérte az orvosbál küldöttségének, hogy a bálon meg fog jelenni. A kihallgatások befejezte után visszavonult termébe. Délután 6 órakor udvari ebéd volt. Ő felsége holnap délután az eddigi megállapodás szerint 2 órakor látogatást tesz az iparművészeti múzeumban, hogy megtekintse a huszárkiallítást, a mely a párisi világkiállításra van szánva.

Mint egy későbbi táviratunk jelzi, a király a napokban meghült, e miatt elmarad a gödöllői kirándulás. Ő Felségét a mai általános kihallgatás annyira kifárasztotta, hogy köhögni kezdett s a szobát kell őriznie. A napokra tervezett összes látogatásokat és kirándulásokat el kellett e miatt halasztani. A mai udvari ebédén a hadsegédeken kívül csak a miniszterek voltak jelen. A tervezett parlamenti ebédeket és esteleket nem tartják meg.

— Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, az aradi és csanádi egyesült vasutak vezérigazgatója. tudvalevőleg alelnöke volt az Aradmegyei gazdasági egyesületnek. Mivel azonban sokoldalú elfoglaltsága idejét nagyon igénybe veszi, arra kérte az egyet elnökségét, vegye tudomásul a lemondását és válaszszon helyette más alelnököt. A vasárnap megtartott közgyűlésen sajnálattal vették tudomásul az érdeműs, hosszú időközön keresztül lelkes odaadással, nagy sikerrel működött alelnök leköszönését és helyébe első alelnökké ifj. Kintzig Jánost választották meg.

— A második aradi közjegyzőség. Az Esti Újság — mint tudósítónk táviratozza — ma esti számában a beöltésre váró aradi közjegyzőségről a következőket írja:

Beles János képviselőnek az aradi közjegyzőségre való jelöltsége ma a képviselőház folyosóján nagyobb mozgalom okozója volt. Beles ellen, a ki a kormány jelölje, tudvalevőleg azért keletkezett áramlat, mert román nemzetiségű, s már van egy román közjegyzője Aradnak, így hát a városnak mindkét közjegyzője román lenne. A miniszterelnököt ma az összes aradmegyei képviselők biztosították, hogy Beles jelöltsége ellen Arad magyarságának semmi kifogása sincs. Ellenben az ellenzék néhány nem aradmegyei tagja nagy támadással fenyegetődzött arra az esetre, ha Belest kineveznék aradi közjegyzővé.

— A Salacz-jubileum. Arad összes iskoláinak tanítónői és tanítói szombaton értekezletet tartottak, hogy ők is méltóképp kivegyék részüket azon ünnepélyből, melyet Salacz Gyula polgármester és iskolaszéki elnök részére fog rendezni a város közönsége. Az értekezlet az ünneplésnek csak az elvi részét vitatta meg, a részletek egybeállítására pedig egy az igazgatótanítók által alakított bizottságot küldték ki, mely javaslatát elkészítve, a tagokat értesíteni fogja.

— A miniszter távirata. Abból az alkalomból, hogy az aradi gazdasági egyesület közgyűlése, Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert az egyesület disztagjává választotta s táviratilag üdvözölte, a miniszter ma a következő sürgönyben válaszolt:

Nagyságos Vásárhelyi László
urnak

Arad.

Fogadja Nagyságod a szíves üdvözlét és örvendetes értesítésért őszinte köszönetemet és legyen kegyes az egyesületnek kitüntetett megemlékezésért hálás köszönetemet tolmácsolni.

Darányi Ignác,
földmívelésügyi miniszter.

Károlyi Sándor gróf, a neki küldött üdvözölő sürgönyre a következő táviratot küldte:

Vásárhelyi László

Arad.

Fogadjad kérlek hálás köszönetemet szíves megemlékezésekért. Valóban tulkegyes kitüntetésben részesít az aradmegyei gazdasági egyesület közgyűlése, mely, ha korom már is nem szolgálna akadályul, arra buzdította, hogy a közérdeket csak még több odaadással szolgáljam.

Károlyi Sándor.

— Uj takarékpénztári igazgató. Az aradi ipar- és népbank igazgatósága tegnap tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a választott igazgatók számát négyről-öt-re emeli fel. Ertesülésünk szerint erre az új igazgatói állásra Tagányi István, Sulkovszki herczeg uradalmi jószágkormányzója van kiszemelve.

— A pápa és a kínai császárné. A kínai császárné kijelentette, hogy ezentul Kinában a katolikus vallás elismert felekezett lesz. A pápa egy gyönyörű és nagy értéket képviselő vázát küldött ezen engedményért a kínai császárnénak.

— Stefánia főherczegasszony hozománya. A Berliner Tageblatt értesülése szerint Stefánia főherczegasszony férjhezmenetele után évi száz-ezer forint apanázst kap a királytól. Eddig négyszázötvenezer forint évi apanázsa volt az özvegy trónörökösének. Lónyay Elemér gróf évi jövedelme negyvenezer forintra tehető.

— Ismét Lueger. Lueger ismét ad magáról hírt. Ezuttal a párisi kiállítás ellen van kifogása. Ezuttal a párisi kiállítás ellen van kifogása. Azt mondja a bécsi polgármester, hogy ő antiszemita létére nem megy ki a párisi zsidókiállításra. Vigasztalódjanak a francziák, sikerülni fog talán a kiállításuk a nélkül is, ha Lueger ur nem mutogatja magát benne.

— Albrecht főherczeg emlékezete. Bécsből táviratozzák: Az Augustinusok templomában ma délelőtt ünnepi gyászmea volt Albrecht főherczeg lelkiüdvéért. A misén több főherczeg és főherczgrnó, Welsersheimb gróf miniszter, Spaun báró tengernagy, az udvari méltóságok, sok tábornok, törzs- és főtiszt, továbbá a főherczeg nevet viselő ezredek tisztü küldöttségei voltak jelen.

— Az árvaszéki kölcsönök. Az aradvárosi árvaszék előterjesztésére a közgyűlés tudvalevőleg megmódosította a gyámhatósági pénzkezelésről alkotott szabályrendeletet. A módosítás szerint az árvaszéknél felveendő kölcsönöket az adósok csak öt év elteltével lettek volna kötelesek törleszteni, azonbelül csak a kamatokat fizették volna. A belügyminiszter

ma érkezett leiratában a módosítást nem hagyja jóvá.

— **A gyulai-barkonyi vasut.** Váratlan akadályok hátráltatják a legujabb vasutvonal kiépítését. Gyula város tanácsa mintegy másfél évvel ezelőtt nagy lelkesedéssel szavazta meg a *Környei* Lajos vállalkozó által igényelt 100 forint hozzájárulási költséget, de mert *Környei* az *aradmegyei* uradalmakkal hosszabb ideig nem tudott egyezsége jutni, a vasut iránti lelkesedés meglehetősen megcsappant, s a tanács úgy találta, hogy nem is annyira vasutra, mint inkább kőutra volna szüksége Gyulának. A múlt nyáron már ilyen értelemben lett hozva egy újabb határozat. *Környei*nek hosszas alkudozás után sikerült a herceg *Sulkovszky*-féle és a *Kisjendi* uradalmakkal olyan egyezséget kötni, hogy ezek a létesítendő vasut törzsrészvényeiből 30 ezer forint árut átvesszenek, így most már csak 15 ezer forint fedezéséről van még szó. *Környei* a napokban egy beadványt intézett a Gyula városi tanácshoz, melyben kérte a másfél évvel ezelőtt hozott határozat effektuálását, mert az idén a vasutépítési munkálatokat megkezdni. A tanács azonban huzódik a 100 ezer forint kifizetésétől, s a legutóbb tartott képviselőtestületi ülésben azt javasolta, utasítsák el *Környei*t kérelmével. A határozatot ily értelemben mondták ki, melyet a vállalkozó természetesen megfeleltetett s most a vármegye fogja kimondani, kinek van igazsága.

— **A beomlott pozsonyi alagut.** Pozsony mellett nem rég beomlott az alagut s csak kevésen múlt, hogy a bécs-marchegg-budapesti gyorsvonatot maga alá nem temette. Az államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy a beomlott alagut helyett újat építtet. Az újonnan felépített alagutat három hét múlva átadják a forgalomnak.

— **Üdvözltek Fassie Tórnak.** *Fassie* Tórnak, a biharországi m. csekei képviselő boldog mosolylyal ült ma a Ház ülésterében. Mosolygott jobbra és mosolygott balra. Ez a derűs jókedv általánosán feltűnt. Egyre-másra jöttek hozzá barátai, a kik pénteki beszéde óta erősen megszorodtak.

— Mi jó hírt hallott hazulról? — kérdezték tőle.

— Barátom, mégis csak érdemes beszélni, ha senki más, de a választók bizonyára hálásan veszik. Ime, egy csomó üdvözlést kaptam tőlük.

Ez üdvözlések közül a két érdekesebbet im itt közöljük:

Üdvözlét a mondott hazafias szép beszédert. Tisztelettel a m. csékei magyar hölgyek.

Belényesről Stern Mór. hitközségi elnök hitsorsosai nevében a következőket táviratozta:

Fogadja Nagyságos szives üdvözlötünket szelleműs, hazafias beszédeért. Engedje a Mindenható, hogy még sokáig működjenek hazánk javára.

— **Sztrájkoló tanítóképezdészek.** A kolozsvári tanítóképző intézetben sztrájk ütött ki. *Orbók* igazgató nehéz földmunkára kényszeríti a tanítójelölteket, kik e miatt most nem hallgatják az előadásokat. A sztrájkolók százhuszan vannak s abban reménykednek, hogy az igazgatótól elégtételt fognak kapni.

— **Felolvasás a burokról.** Vasárnap délután aktuális téma vonzotta a nagyközönséget a városháza termébe. Az az óriási publikum mely ott szorongott, bámulatos figyelemmel hallgatta *Dáni* Jánost, az arad-csanádi vasutak mérnökét, a ki Délafrikáról, annak természeti sajátosságairól, népeiről s különösen az angolok ellen harczoló burokról beszélt, előadását egy saját készítésű nagyméretű térképen is magyarázván. *Dáni* tudvalevőleg több évig volt Délafrikában, hol farmokat létesített, mint mérnök. Olyan részleteket tudna tehát mondott, melyeket a nagyközönség lapokból és könyvekből

nem ismer. A zajos tapsok jutalmazták az előadást melyet megelőzőleg *Biró* Adolf adott elő sen egy monologot, Nagy tetszésben részestek a *Ferch* Odön vezénylete alatt éneklő *Szárnyaskerek dalkör* számai is.

— **Halálozás.** Özv. *Stöckleinné* szül. *Tenczer Terézia* élte 82-ik évében elhunyt. Szerdán délután 3 órakor temetik a gróf *Leiningen* utca 12. számú házból.

— **A bukaresti politikai gyilkosságra vonatkozólag irják a *Kel. Ert.*-nek:** A merénylet híre nemcsak a román fővárosban, de az odaérkezett távirati tudakozódások szerint mindenütt a Keleten óriási feltűnést keltett. A forradalmi bizottságok működése nem volt titok, sőt a török kormány több ízben figyelmeztette a bolgár kormányt e forradalmi bizottságok felé. Ily forradalmi bizottságok a Kelet minden nagyobb városában működnek s a bukaresti rendőrség rendkívül értékes adatok birtokába jutott, a midőn az eszközölt házkutatások nyomán egy *Hristea* Flória nevű bérkocsis lakásán számos okmányt talált, a melyeket *Trifanof* őrizetül neki átadott. Ez okmányokban fel vannak sorolva mindazok, kikre a macedonai forradalmi bizottság a *cselekvés pillanatában* számíthat. A legutóbbi két nap alatt Gyurgyevóban, Galaczbán és más városokban történtek letartóztatások. A vizsgálatot *Algiu* ezredes rendőrfőnök vezeti. Általánosán azt hiszik, hogy a kormány fel fogja használni az alkalmat, hogy a menedéjjoggal üzőt visszaéléseket megakadályozza.

— **A Szarazér.** A szarazéri társulat a napokban Szegeden ülést tartott, melyen részt vett *Salacz* Gyula kir. tanácsos, polgármester is. Folyó ügyek elintézése után *Salacz* polgármester indítványozta, hogy a osztályozás befejezése és a függő szabályozási kérdések megoldása céljából kérjék fel a földművelésügyi miniszteriumot, hogy a miniszteri biztosságot két évre hosszabbítsa meg és mondja ki a közgyűlés, hogy jelen alkalommal nem kívánja a társulati autonómiát helyreállítani és a véleményt megalakítani. Ez idő és pénz megtakarítás szempontjából szükséges, mert az osztályozás elleni reklamációk másodfoku elintézése kevesebb pénzbe és időbe fog kerülni, mert egy ember sokkal szabadabban intézkedhetik minden irányban, mint egy 21 tagu testület. Elnök elrendelvé a szavazást 477 szavazattal 139 ellen *Salacz* indítványát elfogadták.

— **Pórus jár majd az ur!** Holnap temetik Budapesten özvegy *Szentmiklóssy* Józsefné szül. *Remenyik* Karolinát, a ki 74 éves korában vasárnap este meghalt. Az elhunyt matróna a negyvennyolczadiki szabadságharcban előkelő szerepet játszott s neve különösen akkor lett ünneplétté az egész országban, mikor *Haynau* elfogatta és börtönbe vetette a gömörmegei nemeseket. A gömöri asszonyok mind elmenekültek *Haynau* kegyetlenkedéséi elől, csak a most elhunyt *Szentmiklóssy* ment hozzá és kihallgatást kért a hatalmas generálistól. *Bebocsátották* *Haynau*hoz, a ki durva, pöfeszkedő hangon kérdezte tőle, hogy mit akar? *Szentmiklóssy* ugyancsak határozott hangon megmondta:

— Eljöttem megkérdezni, hogy miért fogatta el az ur az uramat?

*Haynau*t meglepte az asszony merész fellépése és elutasító mozdulattal kijelentette, hogy semmi köze hozzá. *Szentmiklóssy* még erélyesebben lépett fel és követelte az urának azonnal való szabadon bocsátását.

— Az uram, a mit tett, a hazáért tette, nem pedig zsoldért, vagy kitüntetésért — mondta *Haynau*nak *Szentmiklóssy*né. Az osztrák tábornok figyelmeztette az előtte álló asszonyt, hogy beszéljen vele illedelmesen, mert máskülönben pórus jár.

— **Pórus jár majd az ur,** ha az uramat azonnal ki nem ereszti, — csördített rá *Szentmiklóssy*né.

A kegyetlen tábornokot meglepte a magyar asszony bátorsága, annyira imponált neki az akkor or-

szágszerte ünneplétté szép asszony, hogy férjét, *Szentmiklóssy* Józsefet, Gömör vármegye egyik legkedveltebb alakját, azonnal szabadon bocsátotta. Az elhunyt kezét leánykorában megkérte *Tompá* Mihály is, azonban kosarat kapott. A szabadságharc után *Szentmiklóssy*né közeli összeköttetésben maradt *Damjanichné*vel és azonkívül 1848 óta mindenütt ott volt, a hol a magyar szabadságról hallhatott valamit.

— **A romai osztrák-magyar követ bálja.** A Chigi-palotában *Pasetti* báró osztrák-magyar nagykövet és neje a romai társadalom legelőkelőbb osztályait látták vendégül szombat este. A fényes termék alig tudták a vendégek nagy számát befogadni. A miniszterek és diplomataik majdnem teljes számban jelentek meg, a római arisztokracziából pedig csak az hiányzott, kit influenzája tartott vissza. Éjjel 12 órakor még mindig jöttek vendégek és künn a palota előtt a Piazza Colonnán óriási kocsitábor verődött össze.

— **Öngyilkosság kivilágítás mellett.** Nagy riadalom volt tegnap este a kápolna-utczai *Avarfy*-féle házban, hol egy öngyilkossági hír lármája verte fel a lakókat. Csakugyan megtörtént az öngyilkossági kísérlet, de ritka érdekes formában, olyan módon, hogy mikor tisztába jöttek a dologgal, kaczagtató komédiát láttak a várt dráma helyett. A furcsa öngyilkosság hőse *Beaur* Mariska szobaleány, ki két méter magasból az udvarra ugrott. Érdekes, hogy előbb égő gyertyát tett az udvar földjére, hogy lássa, hova esik, azután leugrott a földszintes ablakból. Természetes, hogy kisebb surlódáson kívül baja nem történt. Az öngyilkosságot játszó szobaleány azonban igen jól akarta csinálni a dolgát s iszonyatosan jajgatott a földön. A leány ezt az öngyilkossági komédiát azért játszotta el, mert valami büne volt a háznál s félt, hogy letartóztatják. Ugyanis nem régiben *Avarfy* Imre dr.-nál, kinél *Beaur* Mária szolgált, több darab ékszer veszett el. *Avarfy* dr. feljelentésére a rendőrség *Beaur* Mária-t vette gyanuba. Két ízben hallgatták ki a szobaleányt, de mindkét ízben makacsul tagadott. A leány francia származású és magyarul alig tud néhány szót.

— **Megtámadott bérlő.** Nagyszalontáról írja tudósítónk: A közel fekvő *Perjes*-pusztán a minap *Brüll* Miksa bérlő összeszóalkozott *Décs* Jenő nevezetű alkalmazottjával. A heves szóváltás közepette *Décs* Jenő revolvert rántott elő s mintegy négy-öt lépésről rálőtt *Brüll* Miksára. A lövés nem talált, de *Décs* izgatottságában nem lőtt újból, hanem elszaladt. Az esetet azonnal följelentették a csendőrségnek, amely a tettest rögtön letartóztatta és beszállította a nagyváradi királyi ügyészséghez.

— **A párisi kiállítás osztrák csoportjából.** *Ezner* osztályfőnök, a párisi kiállítás osztrák főbiztosa tegnap a főtitkári palotában estélyt adott. Ott voltak többek között: *Wolkenstein* gróf osztrák-magyar nagykövet felesége, az osztrák-magyar nagykövetség tagjai, *Picard*, a kiállítás főigazgatója, az összes külföldi kiállítási biztosok és az osztrák kolóniának számos tagja.

— **Házasság.** Mint fővárosi levelezőnk sürgönyzi, *Harkányi* András br., ma eljegyezte *Csáky* Albin gróf volt kultuszminiszter leányát *Mariska* gróf kisasszonyt.

Krausz Odön holnap délután fél 4 órakor köt házasságot Aradon *Ruttkai* Fülöp leányával, *Terka* kisasszonnyal.

— **A féltékenység vége.** A féltékenység áldozatává lett *Makai* Nándor budapesti 21 éves gyári munkás. Mikor az este a lakására ment, a kapu mögött lesben állt két napszámos, névszerint *Gábor* Gábor és *Misek* János. A mint *Makai*t megpillantották, botokkal estek neki, majd később meg is bicskálták úgy, hogy súlyos sebekből borítva vitték a Rókus-kórházba. A rendőrség a két késelet elfogta, s ezek kihallgatásuk alkalmával elmondták, hogy azért

verték meg Makait, mert a *Misek* János feleségével viszonyt folytatott.

— **Hatszáz munkás kenyér nélkül.** Szomorú küldöttség járt szombaton a *szegedi* városházán. Néhány munkásember folyamodást nyújtott be a városhoz s munkáért könyörög, mert most már innen-onnan itt van a tavaszi munkaidő s még mindig kenyér nélkül vannak. A folyamodást *hatszáz munkásember* írta alá, mert ennyien vannak Szegeden munkanélküliek, akik dolgoznának szívesen, ha munkát kapnának. A város állandóan hatszáz embert nem tud foglalkoztatni, s így helyénvaló lenne, ha az állam a tervbevetett tiszaszabályozási munkálatokat, ut- és töltésépítéseket lehetőleg sürgősen megkezdené, mert a szegedi munkanélküli munkások nagyobbára kubikusok, kik a földmunkálatoknál hasznos szolgáltatásokat végezhetnek.

— **Aradi cigányok Konstantinápolyban.** *Albert* Péter aradi cigánybandája, mely egy alkalommal már járt a török fővárosban, újra oda készül. *Albert* Péter ma utlevelet kért a polgármesteri hivatalban, hogy Konstantinápolyba mehessen. Egyelőre csak maga igekezik oda, hogy a zenekarának keresetet biztosítson.

— **A Hirt-gyermekek.** *Hirt* Ignác molnár fel keresett ma bennünket és arra kért, hogy közöljük miszerint *Hirt* Aranka és 3 éves fivére kik a napokban oly furfangosan követtek el lopást több helyen, nem az ő gyermekei, hanem *Hirt* József-é, a ki tyukszemvágó és nem molnár.

— **A szárazéri hidak lebontása.** Az aradi határban a szárazéren átvezető három hid feleslegessé vált s azokat lebontják. A lebontás ügyében ma egy bizottság ment ki a helyszínre melyben részt vettek: *Madarász* Antal gáji alkapitány, *Veszprémy* József kultur főmérnök, *Herling* Gyula városi mérnök, továbbá Csanádmegye kiküldötte.

— **A férfi divat** cikkek beszerzésére alkalmasabb bevásárlási forrás nem található, mint *Porter* Vilmos koronás áruhaza Aradon, a Központi szálloda épületében. Különös említést érdemel a rendkívül változatos nyakkendő raktár. Igazán bámulatos, hogy oly rendkívül jutányos árak mellett a közönség igényeit annyira ki lehessen elégíteni, mint az *Porter* Vilmos koronás áruházában tapasztalható.

— **A részeg ember szerencsétlensége.** *Sulyos* baleset érte az elmúlt éjjel *Kümmel* János aradi kőmives segédt. Amint berugva hazafelé igyekezett, neki esett az Angyal-utcában egy ablaknak, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a fejét össze-vissza vágta. Sebei az orvosi látélet szerint, husz napon túl gyógyulnak.

— **A hol a vevők jubilálnak.** Mult évben ünnepelte meg *Mauthner* Ödön, csász. és kir. udvari szállító magkereskedése Budapesten fenállásának 25-ik évfordulóját. Az idén megjelent magárjegyzékében, mely a gazdaközönségnek egyszerűsített utmutatóul is szolgál. — látható, hogy vevőinek nagy része, mint a naponta százanként beérkező elismerő és dicséret levelek igazolják, jubilál. Nagy dolog ez most, mikor az amerikai here és más alárendelt minőségű magokkal árasztják el a magyar gazdákat. Különben is általánosan ismert, hogy *Mauthner* Ödön az egyedüli cég, melyhez föltétlenül bizalommal fordulhat minden gazda és minden kertészkedő. Évtizedek óta majdnem az összes osztrák és magyar uradalmak, élén a népszerű *József főherceg* ő fenségével, 20—25 év óta állandóan *Mauthner*nél fedezik magszükségletüket. De nem csak a nagy uradalmak és mintagazdaságok, hanem hazánk nagy és kis gazdáinak, kertészkedőinek zöme is *Mauthner* világhírű üzletének állandó vevője.

— **Jótékonyág.** *A siketnéma-iskola* segítő alapja javára a lefolyt héten a következő adományok folytak be a polgármesteri hivatalba: a nagyváradi róm. kath. főgimnázium igazgatóságától 14 korona 22 fillér, és Kevermes község előjárójától 2 korona. Ezekért az emberbaráti adományokért ezen a helyen is hálálás köszönetét fejezi ki a felügyelőbizottság elnöksége. *Kovács* Jakabné urnó 15—15 kgr. lencsét, *lisztet* és babot *Suciu* P. Hortense urnó 8 kgr. lencsét adományozott a szegény tanulóknak, mely nemesszivű cselekedetükért ezutón is köszönetet mond: özv. *Hauser* Károlyné egyesületi elnök.

— **Arverés a vasuton.** A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében Arad állomáson február 26-án délelőtti 9 órakor nyilvános árverés útján eladásra kerülnek.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 21. A Schreyer-konzervatórium növendékeinek hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Fehér Kereszt.) — Az eleki asztaltársaság tombolával egybekötött tréfás farsangi estélye (Korona-vendéglő.)

Február 24. Alarczsbál Uj-Aradon. — Az aradi összes asztalossegédek táncvigalma (Vass szálloda.) — A brádi fiatalok álarczos bálja (Hungária-szálló.) — A waggongyári magyar munkások dalkörének hangversenyyel egybekötött táncvigalma (Központi szálló.) — Buday Ida tánciskolája növendékeinek táncvizsgája. (Fehér Kereszt.) — A soborsini tisztviselők táncestélye (Arany Szarvas.) — Honvédtisztiek táncestélye Vári-söröcsarnok.)

Február 25. A nagy-butyini szegény gyermekek felruházó egylet műkedvelő színelőadással és társasvacsorával egybekötött táncestélye (Kaszinó.)

Február 26. A filharmonikusok tréfás estélye (Fehér Kereszt.)

Február 27. Ronacher-estély a várbeli tiszt kaszinóban 1/2 9 órakor.

Márczius 3. A mérnök- és építész-egylet táncmulatsága (Központi szálló.)

(=) **A Schreyer-konzervatórium bálja.** Szerdán este tartják a *Schreyer*-konzervatórium növendékei ez idei báljukat a Fehér kereszt nagytermében. A *Schreyer*-konzervatórium növendékeinek bálja igen jó hírnévnek örvend. Városzerte tudják, hogy ez egyike a farsang legfényesebb, de egyszersmind legkedélyesebb báljainak, a hol kicsi és nagy egyaránt jól mulat. A táncmulatságot hangverseny előzi meg, melynek változatos műsorát itt adjuk:

1. *Södermann*: „Svéd nászinduló“ 2 zongorán előadják: *Kara* Mariska, *Schkreinka* Fanny, *Nemess* Böske és *Glück* Ilona. 2. *Lauterbach*: „Polonaise“ hegedűs előadja: *Róth* Frigyes; 3. a) *Saint* Saëns: „Románca.“ b) *Gothermann*: „Humoresk“ gordonkán előadja: *Dietrichstein* Viktor, zongorán kíséri: *Heggyessy* Gizella. 4. *Scholtz*: „Rondo“ két zongorán előadják: *Weinberger* Mariska és *Csatáry* Erzsike. 5. Halévy „Ima“ a „Zsidónó“ című dalműből, énekl: *Ferral* Ella. 6. *Jakobowsky*: „Román ábránd“ gordonkán előadja: *Kövesdy* Alajos; zongorán kíséri: *Waldmann* Czeccilia. 7. *Mendelssohn*: „Hangverseny G-moll“ zongorán előadja: *Bildhauer* Irén; zenekart a második zongorán helyettesíti: *Klein* Sándorné. 8. *Allard*: „Hegedű kettős hangverseny“ előadják: *Farkas* Vilma és *Schreyer* Harryett; zongorán kíséri *Kövesdy* Elvira. Kezdeté pontban 8 órakor. Hely-árak: Fenntartott hely 3 korona. Személyjegy 2 korona. Családjegy (4 személy) 5 korona.

(=) **A máv. altiszti karának bálja** fényesen sikerült. Mindenki fesztelen jókedvvel mulatott. A következő hölgyek voltak jelen:

Leányok: *Havetits* növ. *Elias* Katicza, *Knöbl* növ., *Szepessy* Margit, *Vindich* Jolánka, *Kenderessy* növ., *Tamás* Rózsika, *Ganczer* Mariska, *Pertzer* Mariska, *Becsely* Margit, *Arpányi* Margit, *Jasper* növ., *Wallinger* növ., *Tóth* növ., *Hermann* növ., *Wann* Margitka, *Kosányi* Mariska, *Havlik* Ilonka, *Halmay* Teréz, *Szabó* Vilma, *Vasvári* Mariska, *Huny* Juliska, *Szűts* növ., *Menczer* növ., *Schmidt* növ., *Balázs* Juliska, *Szilvássy* Mariska, *Hof* Juliska, *Rákossy* Marika, *Krepp* Mariska, *Riglay* Fridrike, *Kirs* Aranka, *Borszék* Teréz, stb.

Asszonyok: *Havetits* Jánosné, *Szepessy* Józsefné, *Valtersdorfer* Nándorné, *Patczky* Gyuláné, *Kenderessy* Lászlóné, *Knöbl* Ferenczné, *Szabó* Ferenczné, *Vetlányi* Antalné, *Halmay* Ferenczné, *Rónay* Ignáczné, *Argyelán* Györgyné, *Rónay* Lászlóné, *Marossy* Pálné, *Teleky* Miklósné, *Bánó* Tamásné, *Becsely* Sándorné, *Kiss* Péterné, *Falicsny* Mártonné, *Horváth* Istvánné, *Stiger* Józsefné, *Petrik* Jánosné, *Balaton* Mihályné, *Bocsikay* Józsefné, *Jermann* Jánosné, *Csajaghy* Jánosné, *Kovacsévits* Antalné, *Várfalvy* Antalné, *Bayer* Gyuláné, *Rolay* Józsefné, *Dávid* Jánosné, *Poper* Károlyné, *Várad* Antalné, *Takács* Istvánné, *Szirmay* Sándorné, *Schmidt* Gyuláné, *Zacharsik* Emilné, *Rákosi* Lajosné, *Péterffy* Pálné, *Nagy* Józsefné, *Tóth* Istvánné, stb.

(=) **A fodrászok táncestélye.** A Millenium söröcsarnok külön termében tegnapi tartotta táncestélyét a fodrász ifjuság. A jelen volt hölgyek névsorát itt közöljük:

Leányok: *Krón* Anuska, *Brunner* Klára, *Murka* Piroska, *Kovács* Mariska, *Fackelmann* Anna, *Paasz* Margit, *Lőrinczy* Zsuzsika, *Marianovits* Stefánia, *Haffer* Angela, *Darabos* Irén, *Fehér* Ilona, *Adusz* Juliska, *Kreosan* Mariska, *Klisner* Matild, *Jank* Margit, *Seffer* Ilona, *Tóth* Teruska, *Barna* Katicza, *Sajti* Juliska, *Bátor*

Juliska, *Janczer* Eva, *Kalmár* Juliska, *N* Emilia stb.

Asszonyok: *Szabó* Lajosné, özv. *Marian* vicsné, *Pausenvein* Jánosné, *Lőrinczy* Károlyné, *Jung* Miklósné, *Lammert* Jánosné, *Affel* Mihályné, *Tóth* Lajosné, *Adám* Márkné, *Bátor* Miklósné, *Schneider* Mihályné, *Schuber* Istvánné, *Anna* Adámné, *Reinhardt*né, *Lammert* Ferenczné, *Suzs* Sándorné.

TANÜGY.

(—) **Választás az iskolaszékben.** Aradváros iskolaszéke csütörtökön ülést tart, melynek legérdekesebb tárgya a *Györgyössy* Rudolf nyugalmába vonultával megüresedett tanítói helynek választás útján való betöltése. Az ülésre az iskolaszék a következő meghívót adta ki:

Arad szab. kir. város községi iskolaszéke f. év február hó 22-én azaz csütörtökön délután 4 órakor a városház emeleti kis termében rendes havi ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki igazgató urak és urhölgyek ez uton is meghívotnak. A tanácskozás tárgyai:

1. *Gellér* János községi tanítónak kérelme, egészsége helyreállítása szempontjából három heti szabadságidő engedélyezése iránt.

2. *Ivanovszky* Mária kézimunka tanítónő kérelme, fizetésének felemelése iránt.

3. Arad szab. kir. város közönségének határozata *Györgyössy* Rudolf községi tanító nyugdíjazása tárgyában.

4. A nyugdíjazás következtén üresedésbe jött osztálytanítói állásnak meghívás útján egy próba évre való betöltése, előléptetés esetén egy kiegészítő tanító alkalmazása.

5. Az isola felügyelő jelentése az iskolamulatságokról.

Aradon, 1900. évi február hó 19-én. *Salacz* Gyula kir. tanácsos iskolaszéki elnök.

TÖRVENYKEZES.

§ **A második esküdtzéki tárgyalás.** Holnap kedden ül össze másodikban Aradon az esküdtzések. A tárgyalásra kerülő bűnügy vádlottja *Máris* Juon székudvari legény. *Máris* a község gunytárgya volt s főképen a saját készítményű szüre miatt csufolták. Egy ilyen alkalommal a különben félig hülye legény haragjában egy csufoló legényre lőtt és azt karján találta. Ezért holnap *szándékos emberölés kísérletének* vádjával terheltlen fog az esküdtzék előtt állani. Védője *Kertész* Miksa dr. lesz.

§ **Idyll a holt Dunaágban.** Erzsébetfalván tavaly nyáron, a holt Dunaágban leányok fürödtek. Iriss, zavartalan jó kedvben. Egyszer csak *Fischer* Menyhért géplakatos lefutott közéjük és *Ivanics* Brigitta csinos kis kávéslányt elfogva, tréfásan így szólt hozzá:

— Fürdessen meg, Brigitta.

— Van eszemben!

— Nohát akkor megfürdetem én magát!

Ezzel fejét lenyomta a víz alá, a hátára térdelt és mintegy öt percig tartotta a viz alatt. Mikor eleresztette, a leány már eszméletlenül volt. Nehezen magához térítették, de a fuldoklás következtében rendkívül fájdalmas fejförcsöket kapott, úgy, hogy három hétfig nyomta bele az ágyat és még most is nagyfokú feigesség gyötri.

Fischer Menyhért ma állott törvényt izetlen tréfájáért, a pestvidéki törvényszék előtt, a mely súlyos testi sértésben mondta ki vétkenek és három hónapi fogházra ítélte. Vádlott enyhítésért, *Nagy* Géza dr. ügyész pedig az ítélet minősítése ellen felebbezett.

NAPIREND.

Február 20. Kedd. Róm. kath. naptár: Aladár. — Protestáns naptár: Aladár. — Görög-keleti naptár (február 8.): Zakariás. — A nap két 6 óra 42 perczkor, nyugszik 5 óra 14 perczkor. — A hold két 11 óra 38 perczkor, nyugszik 8 óra 34 perczkor.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 órakor 758.4 milliméter, délután 2 órakor 759.3 milliméter. Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 3.6, délután 2 órakor C° + 5.5. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 2, délután 2 órakor DN. 5. Felbőzét reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Február 20. Az aradi verseny-egylet közgyűlése délelőtti 10 órakor (Arad-csanádi takarékpénztár.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Pénzügyi közgyűlések.

Arad, február 19.

Két aradi pénzügyi közgyűlést tartotta a múlt vasárnap évi közgyűlést: az *aradmegyei takarékpénztár*, utána pedig az *ipar- és népbank*. Mindkettő régi, tekintélyes pénzügyi intézete a városnak. Az egyik, az ipar- és népbank, most fejezte be a *harminczadik* üztetését s így a gyűlés némileg jubiláns volt, a melyen örömmel vették tudomásul a részvényesek, hogy az intézet, a mely *Böhm Adolf* vezérigazgató, a kitűnő pénzügyi szakember vezetése alatt áll, a múlt üztetését is nyereséggel zárta s minden irányban fellendülést, virágzást mutat.

A két közgyűlésről az alábbi tudósításunk számol be:

Aradmegyei takarékpénztár.

Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlésén *Szathmáry Gyula* elnöke alatt jelen voltak: *Braun Ede*, *Braun Mór*, *Bing Ede*, *Bing Vilmos*, *Domonkos Gyula*, *Domonkos Lajos*, *Hász Sándor*, *Holländer Ignác*, *dr. Keresztes Gyula*, *Köpf János*, *Kohn Zsigmond*, *Kristyóry János*, *Lustig Armin*, *Funkelstein József*, *Kádas Kálmán*, *Lamberger Lajos*, *dr. Mandl Vilmos*, *Jellinek József*, *Mayer Miksa*, *Mairovitz Mór*, *Maresch Gyula*, *Neuman Ede*, *Neuman Dániel*, *Neuman Adolf*, *Leopold Zsigmond*, *Ortutay Gyula*, *dr. Rosenberg Miksa*, *Nattland Bernát*, *Ring Géza*, *Sarlot Domokos*, *Réthy Viktor*, *Wadowsky Gusztáv*, *dr. Tolnai János*, *Walder Gyula*, *dr. Tisch Mór*, *Tagányi Gusztáv*, *dr. Páris Lajos*, *dr. Téglássy Gábor*, *Szathmáry Mihály*, *Weisz Dávid*, *Pollák Vilmos*, *dr. Hász Sándor*.

Szathmáry Gyula elnök emelkedett szellemű beszédben emlékezett meg a pénzügyi intézetnek elmúlt évi áldásos tevékenységéről, a melyet a részvényesek a buzgó vezértitkár, igazgatóság, felügyelő-bizottság s a derék tisztviselői karnak köszönhetnek, a melyet a pénzügyi intézet minden egyes üzleti ágában iparkodtak kifejtetni. A jegyzőkönyv vezetésére ezután felkérte *dr. Mandl Vilmos* jogtanácsost, hitelesítésére: *Ortutay Gyulát*, *Braun Mór* és *Kádas Kálmánt*.

Ring Béla vezértitkár olvasta fel ezután az intézet mérlegszámláját, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentéseit, melyet a következőkben ismertettünk.

A mérleg tiszta jövedelmi egyenlege a múlt évi 11.000 frton kívül 106,286 frt 75^{kr} = 212,573 k. 51 fill. mely összegből alapszabályaink 127. §-a értelmében levonandó a) a részvénytőke 5% kamatja 15,000 frt a fennmaradó 91,286 frt 75^{kr} b) a tartalék-alap javára 10% 9,128 frt 67 kr. c) az igazgatóság jutaléka 10% 9,128 frt 67 kr. d) a tisztviselők jutaléka 3% 2,738 frt 60 kr. e) jótékony czélokra 2% 1,825 frt 73 kr. összesen 37,821 frt 67 kr. így a maradvány vagyis 68,456 frt 08^{kr} hozzáadva az áthozatot 1898. évről 11,000 frt összesen 79,465 frt 08^{kr} képezi a t. közgyűlés rendelkezésére álló 1899. évi tiszta nyereséget.

Indítványba hozták, hogy ebből az összegből a részvénytőke 5% kamatján 15,000 frton kívül felülosztalékként 60,000 frt — összesen 75,000 frt osztassék ki olyképen, hogy a folyó évi február hó 19-től kezdve a 17. számú szelvény intézetünk pénztáránál és a Magyar ipar- és kereskedelmi banknál Budapesten 100 koronával beváltassék, a részvényutalványokra pedig lebélyegzés mellett 50 korona kifizetessék a felügyelő-bizottságnak 1899. évi működéséért 2400 korona megszavaztassék, 3730 korona 17 fillér a tisztviselői nyugdíjalap, 10,800 korona az árfolyam különbözeti tartalék-alap gyarapítására fordítassék, 22,000 korona pedig az 1900. évre átvettessék.

Igen szépen emlékezett meg az igazgatóság *Dániel Gergely* elhunyáról is, akinek emlékeztetere az igazgatóság az elmúlt évi jutalékából egy kamatozó alapítványt tett, melynek jövedelméből az intézeti tisztviselők gyermekeik neveltetési ideje alatt segélyeztessenek.

Az évi jelentés szintén teljes elismeréssel

emlékezett meg a *battonyai és eleki* fiókintézetek kielégítő eredményéről.

Rosenberg Miksa dr. indítványára a közgyűlés a felolvasott jelentésekre nézve a felmentvényt megadta s jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki a vezértitkár, igazgatóság, felügyelő-bizottság és a derék tisztviselői karnak kifejtett munkásságáért.

Ezután a kisorsolt választmányi tagok helyébe ismételve megválasztottak két évi mandátummal: *Deutsch Bernát*, *Éles Armin*, *Mittler Zsigmond*, *Réthy Viktor*, *Spitzer Ignác*, *Walder Gyula* és két új tag: *dr. Keresztes Gyula* és *Mairovitz Mór*.

Aradi ipar és népbank

Az aradi ipar és népbank közgyűlése d. e. fél 11 órakor folyt le *Varjassy József* elnöke alatt s a következő részvényesek jelenlétében:

Varjassy József, *Ring Lajos*, *Szalay Károly*, *Reicher Ferencz*, *Kristyóri János*, *Kneffel Lajos*, *dr. Páris Lajos*, *Révész Nándor*, *Böhm Adolf*, *Konschitzky József*, *Keresztes Ferencz*, *Dr. Vajda István*, *Hirschl Zsigmond*, *Glück Károly*, *Simay István*, *Reicher Károly*, *Marek Samu*, *Dávid József*, *Kohn S. N.*, *Bauer Gyula*, *Assael Armin*, *Stoll Károly*, *Kónya Lajos*, *Magyar Ferencz*, *Varjassy Lajos*, *Fényes Dezső*, *Tagányi István*, *Steigerwald A.*, *dr. Fleischer Sámuel*, *Avarffy Ferencz*, *Révész Adolf*, *Weisz Sándor*, *Assael József*, *Kuttn Gyula*, *Lilienberg Sándor*, *Bing Ede*, *dr. Nemess Zsigmond*, *Singer Gyula*, *Ortutay Gyula*, *Lamberger Lajos*, *Tagányi Gusztáv*, *Jellinek József*, *dr. Szenda Tivadar*, *dr. Rosenberg Miksa*, *Kohn Zsigmond*, *Pollák Vilmos*, *Mai János*, *dr. Tolnai János*, *Funkelstein József*, *Eckstein György*, *Szathmáry Gyula*, *Szathmári Mihály*, *Maresch Gyula*, *Weisz Dávid*, *Walder Gyula*, *Neuman Adolf*, *Domonkos Lajos*, *Laczay Endre*, *Hofbauer Pál*, *Tiszti Lajos*, *dr. Steinitzer Pál*, *Wechsler József*.

Varjassy József elnök üdvözlö a megjelent részvényeseket s konstatálja, hogy a közgyűlés határozatképes és szabályszerűleg lett összehívva, a mérleg meghirdetve. A jegyzőkönyv vezetésére felkéri *Vajda István* dr. intézeti ügyészt, annak hitelesítésére pedig *Fényes Dezső*, *Lilienberg Sándor* és *Stoll Károly* részvényeseket. Napirend előtt reflektál a lefolyt üzletre, melylyel az intézet immár *harmincz éves* működésének időszakát zárta be. A múlt évben is abnormális pénzügyi és gazdasági viszonyok gyakoroltak sorvasztó befolyást az ipar, kereskedelem s a mezőgazdaság minden ágára. Dacára ennek az év veszteség nélkül, sőt a tiszta nyereség emelésével záródott. A jelen év kezdetén megnyugvással tapasztalható a pénzügyi helyzet némi javulása, ami arra nyújt reményt, hogy a jövő években az üzletkör szélesebb kiterjesztése mellett az intézetet a részvényesek érdekében is fokozatosan fejlesztheti az igazgatóság.

Böhm Adolf vezérigazgató olvasta fel ezután az igazgatóság évi jelentését, melynek lényege a következő:

A pénzügyi intézet elmúlt évi öszforgalma 94,027,881 frt 34⁵ kr. volt.

Békés-csabai fiókintézetünk a lefolyt évben is élénk tevékenységet fejtett ki. A b.-csabai termény- és áruaktár részvénytársaság forgalma és fejlődése teljesen igazolta azon számítások helyességét, melyek alapján a b.-csabai takarékpénztár egyesülettel karöltve ezen vállalat megalapítását terveztük és létesítettük. Azonban a múlt évi nem egészen kielégítő termés után a közönség mind szélesebb rétegei annyira igénybe vették a raktárhelyiségeket, hogy a vállalat kénytelen volt ideiglenes férhelyiségeket létesíteni, hogy a legsürgősebb, elutasíthatatlan kívánalmaknak megfelelően s ennek folytán el is határozta, hogy a raktárhelyiségeket a legközelebbi jövőben 100,000 mm. befogadási képességre megfelelő olcsó építkezés által kibővítteti. A lefolyt évre az osztalék az 50 frttal befizetett ideiglenes részvények után 5%-kal vagyis 2 frt 50 krral lett megállapítva.

A mérleg tiszta jövedelme frt 87.380.885 Eb-ből levonandó az alapszabályok 141. § a értelmében a részvénytőke 5% kamatja K. 50,000. Marad K. 124,761.77

Ebből fordítandó: a) 10% a tartalék-alap részére K. 12,476.18 b) 1% a hiteltartalék-alap részére K. 1,247.62 c) 4% a nyugdíj-alap részére K. 4,990.48 d) 8% az igazgatóság jutalékára K. 9,980.96 e) 2% a vezérigazgató jutalékára

K. 2,495.24 összesen K. 31,190.48. Marad K. 93,571.29 hozzáadva az 1898. évi nyereséget-hozatalt K. 14,000.— összesen K. 107,571.29 mely összeg képezi a t. közgyűlésnek rendelkezésére álló 1899. évi nyereséget.

Indítványba hoztuk, hogy ezen összegből részvényenként a — 20 korona kamaton kívül — felülosztalékként 30 korona vagyis K. 75.000 — osztassék fel olyképen, hogy folyó évi február hó 19-től kezdve részvényeink 29. számú szelvénye 50 koronával Aradon, az intézet főpénztáránál, vagy Budapesten a magyar általános hitelbanknál beváltassék. Marad K. 32,571.29. Ez összegből fordítassék: a) a felügyelő bizottság 1899. évi működéséért K. 2,400.— b) az intézeti tisztviselők jutalmazására és jótékony czélokra K. 4,000.— c) csejthei Varjassy József alapítvány gyarapítására K. 795.— d) az iroda-épület és felszerelések értékcsökkenési tartalék alap gyarapítására K. 5,376.29 K. 12,571.29 míg a fennmaradó K. 20,000.— az 1900. évre vitessék át. Ennélfogva indítványozzuk, hogy alapszabályaink megváltoztatása mellett kimondani méltóztassék, hogy az intézet igazgatósága hat tagból áll, melyek közül öt a közgyűlés által választandó. Ezen intézkedés hivatva van intézetünk érdekeit minden irányban előmozdítani, miért is erre vonatkozó javaslatunknak — mely a napirend külön tárgyát képezi — szíves elfogadását kérjük. Egyszermind indítványozzuk, méltóztassék az igazgató-választmányának különös felhatalmazást adni arra, hogy ezen igazgatói állást az alapszabályok módosítására vonatkozó határozatnak jogerőre emelkedése után a legközelebbi rendes közgyűlésig terjedő mandátummal betöltse.

A felügyelő bizottság úgy az anyaintézet, mint a békésmegyei fiók üzletkörét többször megvizsgálta, azok vezetését a legnagyobb rendben találta. Az igazgatóság jelentésének tudomásul vetele mellett kéri a felmentvényt megadni úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak.

Varjassy József határozatilag kimondja az egyhangulag meghozott határozatot, mely szerint a közgyűlés megalapozással tudomásul veszi a jelentést, a mérleget megállapítja, a felmentvényeket megadja.

Fényes Dezső a részvényesek nevében emel szót. Az intézetre, mint általában a pénzügyvilágra, tavaly is súlyos körülmények nehezettek nemcsak lokális szempontból, de az általános depresszió s az Ausztriával való feszült helyzet következtében is nehéz volt a takarékpénztárnak ismert szolid eljárása mellett az egyensúlyt megtartani. Hogy az intézet harmincz éves jubileumát is méltassa, megemlékezik arról, hogy volt idő, mikor az ipar és népbank is majdnem a polgári takarékpénztár válságát előidéző személyi válságon ment keresztül. Szerencsésen esett túl a válságon és hála az intézet élén álló jelenlegi igazgatóság bölcs belátásának és körültekintésének, azóta nemcsak visszaesés nincs, de az anyaintézet s a b.-csabai fiók fokozatos fejlődése konstatalható. A részvényesek nevében köszönetet mond az igazgatóságnak, érdemeikben gazdag, körültekintő elnökének, a nagyszorgalmu vezérigazgatójának, a felügyelőbizottságnak, a fiókintézet vezérigazgatójának s mindkét intézet derék tisztviselői karának indítványozza, hogy ez a köszönet és elismerés jegyzőkönyvileg is megörökíttessék.

Az általános helyesléssel fogadott elismerő szavakért *Varjassy József* elnök mondott köszönetet, ígyve, hogy az igazgatóságot, felügyelő-bizottságot s a tisztviselőket jövőben is szorgalmas, együttes, becsületes munka fogja vezetni az intézet s a részvényesek érdekében egyaránt.

Következett az alapszabályok módosítása az igazgatóság fenti javaslata értelmében. Egyhangulag elhatározta a közgyűlés, hogy a jövőben négy választott igazgató helyett öt fogja vezetni az intézet ügyeit. Ennek értelmében módosították az alapszabályok 82. §-át, továbbá a 86-ikat, a mely szerint szavazategyenlőség alkalmával az elnök dönt és a 141. §. c) pontját, mely szerint az öt igazgató működési díjazása címén jutalék fejében 8% helyett 10% vétetik fel. A módosított alapszabályt beterveztik a törvényszékhez, mint kereskedelmi bírósághoz. Az ötödik igazgatót a jövő évig terjedő mandátummal az igazgató választmány fogja megválasztani.

Indítvány nem lévén, elnök kérte a részvényeseket, hogy az intézetet erkölcsileg és anyagilag tovább is támogassák, mire a közgyűlés az elnök éltetése mellett véget ért.

Budapesti áru és értéktőzsde.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, február 19.

Déltőzsde. A buzakinálat mérsékelt, vételkedv korlátolt. Lanyha irányzat mellett 12,000 métermázsra került forgalomba, 5-10 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonamű forgalom nélkül. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza áprilisra	7.59—7.66
Buza szeptemberre	7.80—7.81
Rozs áprilisra	6.36—6.37
Zab áprilisra	5.04—5.05
Tengeri májusra	5.08—5.09
Repce szeptemberre	12.20—12.30

Zárul 4 órakor:

Buza áprilisra	7.62—7.63
Buza szeptemberre	7.84—7.85
Rozs áprilisra	6.39—6.40
Zab áprilisra	5.08—5.10
Tengeri májusra	5.11—5.12
Repce szeptemberre	12.15—12.25

Zárul 4 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	754.60
Magyar hitelrészvény	749.50
Leszámitolóbank részvény	501.50
Rima-Murányi vasmű részvény	648.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	659.50
Közuti vasút	680.—
Városi villamos vasút részvény	342.—

S z e s z ű z l e t.

— Február 19. —

Ma jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona homorító szesz per 100 liter 0/0 beleértve 70 korona fogyasztási adót Szarított moslék 11 korona métermázsanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. február 19.

Magyar aranyárjadék 40/0	98.50
Magyar koronárjadék 40/0	94.—
Magyar arany 4 3/4 0/0	100.75
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	99.75
Magyar keleti vasút	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	93.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	95.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	162.25
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	141.50
Osztrák papírjaradék	99.55
Osztrák jaradék ezüst	99.50
Osztrák jaradék arany	99.—
Koronárjadék	99.—
1860-iki államsorsjegyek	137.—
Osztrák magyar bankrészvény	1775.—
Magyar hitelbank részvény	751.—
Osztrák hitelintézet részvény	755.60
Osztrák-magyar államvasút	660.40
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.27
Német birodalmi márka	118.15

REGENY-CSARNOK.

A milliomos büntársa.

— Bannyi regény. —

Irta: **M. E. Braddon.**

Magyarra átdolgozta: **Hevesi Jenő.** [17]

(Folytatás.)

XVII.

Dunbar Laura menyegzőjét november hetedikére tűzték ki.

Abban állapotok meg, hogy az esküvő csendben menjen végbe. A bankár ezt a feltételt határozottan kijelentette leánya előtt. Dunbar egészsége nagyon megvolt rongálva s így idegenkedett az olyan ünnepélytől, melyen az egész megye esetleg jelen lett volna.

— A férjhezmenetel fölötté szent dolog. — mondá, — s leányomra nézve csak kellemes lehet, ha menyegzője napján fény és vidámság nem zavarják.

Ennek folytán az előkészületek, a körülményekhez képest, igen egyszerűek voltak.

Jocelyn tökéletesen beleegyezett e határozatokba. Sokkal boldogabb volt, semmint ily apróságokkal törődött volna. Csak arra az áldásra áhítozott, mely Laurát örökrozzá fűzi.

A véletlen úgy intézte, hogy november hatodikára esett a shorncliffe löverseny. Kevéssel ezelőtt ez a nap az év legfontosabb és legszebb napja lett volna Jocelyn Fülöp nézve.

A báró már tavasszal kötelezte magát az ezüst serleg jutalomért futtatni Ginevra lovát. Fülöp tehát különös érdekléssel nézett e verseny elé, mert hisz ez az utolsó, melyen szerepelni fog; a legutolsó, amint ezt Laurának meg kellett ígérnie.

A „nagy” nap halvány novemberi arcával megjelent. Noha nem sütött erősen, az idő mégis derült és lanya volt. Az eget szürkülő fátyol fődte, mely mélyen járt a föld felett.

Ebbe a szürke háttérbe tarka pontokat ejtettek a lovaglő urak fővegei és mellényei s a hölgyek fényes öltözéke tetszetősen élenkitette a sikon fejlődő jelenetet.

A hatalmas, tojásdad alakú pálya nem volt ugyan zsufolva, de a két oldalt kifeszített kötelek mögött jókora tömeg hullámozott, míg a nagy emelvényvel szemben uri fogatok hosszú sora állott.

A bankár oly ritkán jelent meg nyilvánosan, hogy mindig kíváncsiak tolokodtak közelébe, midőn valahol mutatkozott. Az ácsorgó nép most is a fogathoz iparkodott közelíteni, melyben Maudesley ura, kazmir sálókba, tigrisbőr takaróba és egyéb indiai legitimitásokba burkolva, ült a ruganyos párnákon.

Különösen egy katonás modoru, végig begombolt kabátu, szűk nadrágu hosszu alak figyelte a milliomot. Hatalmas bajusza hadfiaskültsöt adott neki, amiből azt lehetett következtetni, vagy legalább gyanítani, hogy ez ismeretlen valamerki katona volt. Hogy honnan jött? — senki sem tudta megmondani, névt sem ismerték s így ennek híjában egyszerűen — őrnagynak nevezték.

Az őrnagy arcából soha senki sem látott többet, mint a kampos orrot, melynek csaknem tövéig nyúlta kalapja s a sűrű szemöldökből alig engedett valamit napvilágra jönni. Társai jelenlétét sohamit napvilágra jönni. Társai jelenlétét sohamit napvilágra jönni. Társai jelenlétét sohamit napvilágra jönni.

Ott állott egy warwickshirei bérlővel beszédbe ereszkedve, aki a többi közt azt is közlé vele, hogy Jocelyn a nagy Dunbar egyetlen örökösének a jegyese.

A különben rendetlen őrnagy e név hallatára kissé összerendeztet.

— Micsoda Dunbart említ ön? — kérdé. — A bankárt. Augusztus utolsó napjaiban jött meg Indiából.

Az őrnagy nem kérdezett többet. Csendesen dudogtatott magában s látszólag nagy figyelemmel nézte zsiros, szurtos, kopott jegyzőkönyvét.

— O az! — mormogá magában. — Eppen jókor. Ezt a winchesteri históriát ismerem a lapokból s akár az ujjaimon számítsam ki az egészet. Bolond volnék, ha nem élnék a jó alkalommal, hogy Dunbar Henrytől egy kis pénzmagot szerezzek. Mihelyt a versenynek vége lesz, szemügyre fogjuk egy kissé venni a gavallért.

A csangetyű megszólalt s kezdetét vette a löverseny első száma, amely diadalt hozott a szintén résztvevő Jocelyn Fülöpnek. A leány szemében könyek ragyogtak s hátrahajlott hintójában, hogy boldogságtól sugárzó arcát a sokaság előtt elrejtse.

Tíz percczel később Jocelyn, karján a nagy ezüst billikommal, megjelent Laura előtt.

— Ünnekkommat át e serleget s már most örüljön velem. Tudja, édes jó Laurám, hogy e győzelemmel fejezem be legénységemet.

A körülötte csoportosuló éljeneztek. Éljeneztek a boldog menyasszonyt is.

E perczben Dunbar szeme találkozott az őrnagy szemével, aki a pályán ájtjött s most szentelenül nézett be a bankár hintájába. Dunbar megremegett.

— Parancsolja meg, hogy haza hajtsunk, — kérte a győztes bárót. — Utálok minden tüntetést. Azt hiszem, Maudesleyban velünk ebédelhetne. Jon Lovell is eljő, hogy önnel találkozzék.

A fogat csakhamar elrobogott, mielőtt a

tolongásban az őrnagy észrevette volna még a készülődést. Azonban jókedvét ez nem zavarta meg, mert jókora összeg pénzt nyert s a következő versenyektől szintén ily eredményeket várt. Időközben azonban egyik fecsegő szomszédjától megtudta, hogy Jocelyn másnap reggel a lisfordi templomban tartja meg esküvőjét Dunbar leánnyal.

— Biztos ez, uram? — kérdezte.

— Hogyne. Már rég elhatározták, hogy ezen a napon tartják meg. És ön ne tudja róla?

— Megvallom, elkerülte figyelmemet. No de az is igaz, hogy nem nagyon érdekel.

Magában azonban hozza a list:

— Ebben az esetben hozzá éjt Lisfordban töltem, ahol hosszabb ideig szándékozom tartózkodni. Szemmel fogom tartani Dunbart.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Ervényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.42
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. reg. 8.03
Gyorsvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlet 130. sz. Páros.

Kedden, 1900. évi február hó 20-án.

Rip van Winkle.

Regényes operette 3 felvonásban. Irta: Róbert Planquette.

SZEMÉLYEK:

Derrick Andorffy P.	Niek fogadós Radó S.
Rip-Rip Pintér Imre.	Hudson Szarvassy J.
Lisbeth, neje Rédei Szidi.	Szellem Rédei Szidi.
Van der Bilt Gáthy K.	Alice Rédei Szidi.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTER.*

Nyomtatványokban

ha izlést keres és pontos időben kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet jutányos árakra, úgy tegyen megrendelést az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegyek bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz munkák elkészítésében remekel.

Pontosság. Diszkrét izlés. Tartós munka. Mindamellert olcsó árak!

Szóval: Teljes megelégedés, úgy, hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Huzás holnapután.

V. osztály.

Megújítási sorsjegy:
Egy nyolczad 4.— kor.
Egy negyed 8.— kor.

V. sorsjáték.

Vételsorsjegy:
Egy nyolczad 17.— kor.
Egy negyed 34.— kor.

— Főnyeremény: 100.000 Korona. —

OSZTÁLYSORSJEGYEK

nagy számválasztékban kaphatók az

ARADI IPAR- és NÉPBANK

pénzváltó szétosztó

ARADON,
„Fehér Kereszt” épület.
Telefon: 100 szám.

Megújítási sorsjegy:
Egy fél . . . 16.— kor.
Egy egész . . 32.— kor.

V. sorsjáték.

Vételsorsjegy:
Egy fél . . . 68.— kor.
Egy egész . 136.— kor.

V. osztály.

Zálogtárgyak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

ékszertárgyak

1900. évi márczius 7-én,
ingóságok

1900. évi márczius 8-án,
délelőtt 8 órakor a tekintetes város kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1899. decz. hóban esedékes

zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbítottak, legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adni.

Weisz Dávid.

Meghívó.

Muszka község hegyszéke

márczius hó 1-én d. u. 2 órakor

— Muszka község széklőházánál —
rendes évi

közgyűlését

tartja meg, mire az érdekeltek ezennel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Mult évi számadások jóváhagyása.
2. 1900. évi előirányzat előterjesztése.
3. Tisztújítás.
4. Egyéb előterjesztések.

Kelt Muszkán, 1900. évi február hó 8-án.

Zorád János, Simay István,
hegysz. jegyző. hegysz. elnök.

Gyümölcsfa.

A Herczeg Sulkowsky J. M. főméltósága pankotai uradalmánál különféle nemes fajú

gyümölcsfák

és

diszbokrok

a legjutányosabb áron kaphatók.

Megkeresésre árjegyzékkel szolgál a Herczeg Sulkowski J. M. urad. felügyelősége Pankotán.

A kisjenői főhg. uradalomban a tavaszi idényben nagymennyiségű

gyümölcs-

(különösen alma) és diszfa tetemesen mérsékelt áron eladásra bocsátatik.

Árjegyzékkel szívesen szolgál az urad. kertészeti Kisjenőn. (Aradmegye. Vasuti állomás.)

Az aradi polgári takarékpénztár f. a. tulajdonát képező

1 drb. 7. számú

Wertheim-Panzer-Cassa

eladó.

Megtekinthető a délelőtti órákban.

Hajó-utca 1. sz. alatt

(régii keményítő-gyár épület)

levő, ezelőtt a kristály jéggyárszövetkezet által bérben birt helyiségek

azonnal kiadó.

Bővebbet Éles Ármin urnál.

688

Szabadalmazott sodronyüveg

legjobb anyag felülvilágítóknak, padozatoknak, gyári ablakoknak, különböző vastagságban, egész 175 négyzet-

méter terjedelemben.

Különös előnye: Lehető legnagyobb biztonság átörés és átütés ellen, mellette a kényelmetlen sodronyüvegeknek, igen nagyfokú tűzbiztonság, esetleges törésnél az üvegtábla zárva marad, mert a sodronyüveg szorosan összerántja az üvegrészeket: nagy mértékben fényáteresztő, eddig nem ismert fényhatás. Sok állami és magánépületnél nagy terjedelemben a legjobb sikerrel alkalmaztatott. Számos bizonyítvány, prospektusok és minták rendelkezésre állnak.

Padlólemezek üvegöntvényből járható felülvilágítóknak.

Átjárók, földalatti folyosók vagy pályaudvarok melletti alagutak megvilágításához, megszabott méretekben, simán vagy különféle képen mintázott felületekkel, fehérben, fellehárban (circa 30%-al olcsóbb, mint a közönséges nyersöntésű üveg) és színesen, sodronyüveggel és anélkül.

Üvegtető cserepek és hornyolt üvegtető cserepek

a legkülönbözőbb alakokban és nagyságban.

281

Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie vorm. Friedr. Siemens
Neusattl bei Eibogen (Böhmen).

Más gyártmányok: mindenféle palackok, palackzárak, beiga és német táblaüveg, üvegöntvény és sajtolt üveg (szabadalmazott sajtolt üvegtetők.)

MARCIUS 6-AN
VISSZAVONHATATLAN
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÖRHÁZA
JAVARA RENDEZETT

NAGY JÖTEKONYSÁGI SORSJÁTEKANAK

FŐNYEREMÉNY: 100,000 KORONA.

EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ÉRTÉKŰ NYEREMÉNYEK, MELEK
LEVONÁSÁVAL KÉSZPÉNZBEN KIFIZETNEK.
20%

Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.